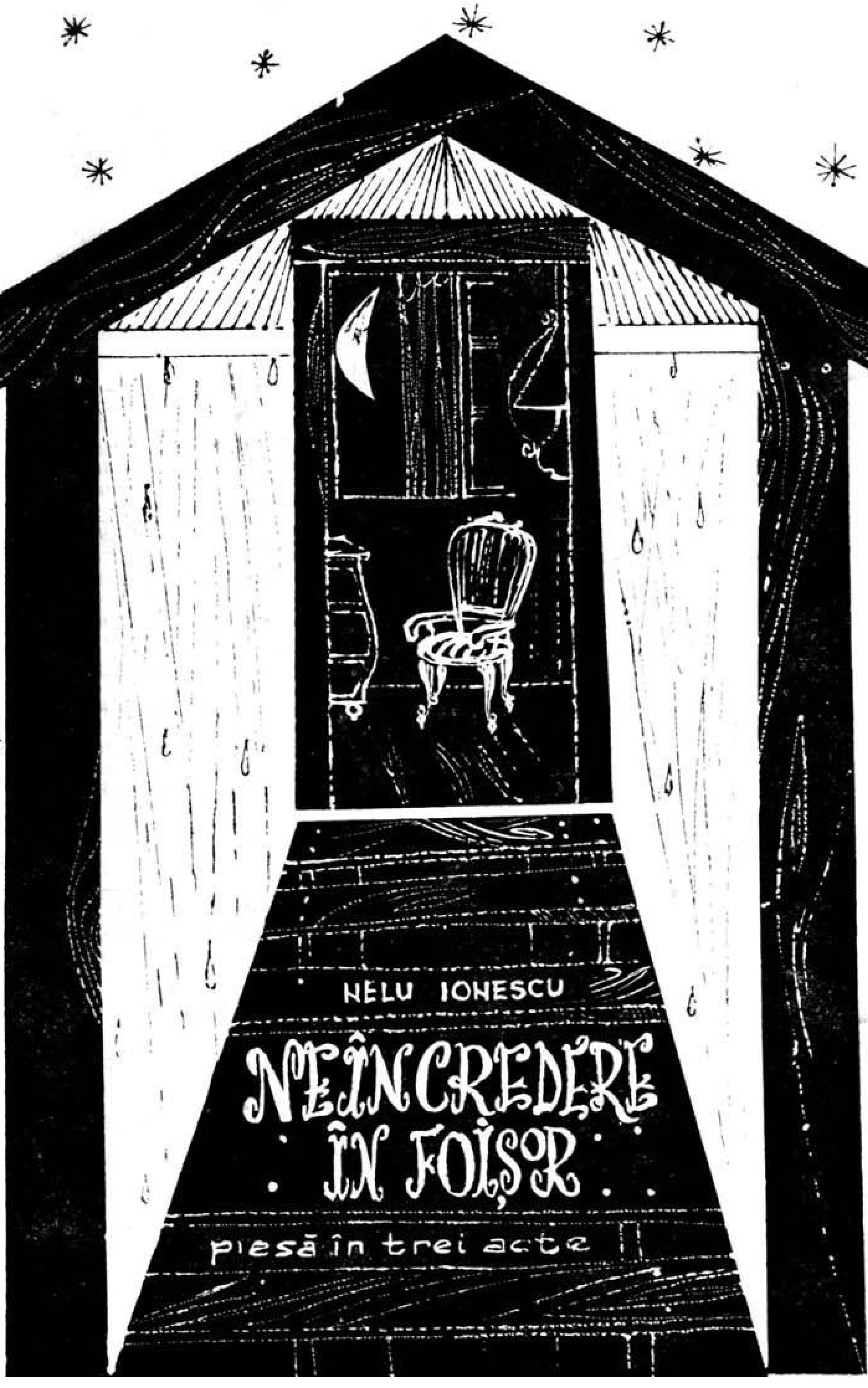
NELU IONESCU
NEÎNCREDERE
ÎN FOIȘOR
piesă în trei acte

În afară de aceasta, oamenii care trăiesc în diferite țări, la intervale neregulate de timp, se omoară între ei...

Albert Einstein

TIMPUL ȘI LOCUL

Sînt oameni și întîmplări din lumea capitalistă. Totul se petrece după 20 de ani de la cel de-al doilea război mondial, într-una din țările acestei lumi, țară fostă beligerantă. Trei nopți consecutive, în orașul cel mai pașnic al acestei țări. Strada cea mai pașnică din acest oraș. De fapt, o alee: mărginită de arbori maturi, vreo zece case pe dreapta, cam tot atîtea pe stînga. Case cu parter și etaj. Un fel de vilișoare, în stiluri incerte, totuși simpatice, ridicate și stăpînite de profesori, medici, ingineri — intelectuali pașnici, care s-au zbătut să-și creeze, fiecare după gustul lui, un colț liniștit. Numărul 11. Gard de fier forjat, suprapus pe un zid de piatră. Împreună, înseamnă o îngrăditurăde o înălțime apreciabilă. Pînă la casă, vreo 15 m de teren, acoperiți de tufe și cîțiva copaci stufoși, iederă abundentă pe ziduri; totul într-o sălbăticie intenționată, pe gustul proprietarului, un profesor pensionar. Tot datorită gustului său, mai are casa ceva care o distinge: un foișor. Înghițit complet de acoperișul enorm de țiglă roșie învechită, ar fi de neobservat dacă, sub fereastra boltită, n-ar avea un balcon din lemn sculptat, înnegrit de timp. Ca să ajungi sus, la foișor, trebuie să urci o scară, bineînțeles de lemn, bineînțeles sculptată — gustul proprietarului. De fapt, în totul, casa are o notă personală plăcută.

Foișorul surprinde. Nu-i o simplă mansardă, înjghebată în pod. Desigur, nici un vast apartament. Doar o cameră, o chicinetă și o sală de baie. Dacă însă ar trebui de ales între apartamentele mari, complete, de jos, și foișorul acesta, nimeni n-ar ezita. Foișorul te cucerește. E greu de stabilit de ce. Poate fiindcă nu are nimic obișnuit: totul asimetric, nișe în pereți, podeaua își schimbă nivelul cînd nu te aștepți, la fel plafonul. E o încăpere vastă și, paradoxal, intimă. Ușile spre chicinetă și baie sînt aproape de neobservat.

Totul se va petrece în holul casei și în foișor. Decorul va înfățișa deci tocmai aceste două încăperi. Înălțimea scenei va trebui împărțită în două. O scară pornește din hol și urcă pînă în foișor. Foișorul este deasupra holului ca nivel, dar fiind mai în profunzimea scenei, se suprapune apartamentului locuit de Farmacist și soția sa, doamna Celia, și camerei locuite de Profesor.

Holul se caracterizează prin uși, multe uși, mai precis cinci. Una, pe care de acum înainte o vom denumi principală, corespunde intrării casei și se află în dreapta. În fund, două uși, una spre apartamentul Farmacistului, cealaltă spre camera Profesorului. În stînga, alte două uși: a domnișoarei Belous și, mai în fund, aproape sub scară, a Mariei. Mobilier necesar pentru hol: doar o măsuță, cu un telefon.

Foișorul are în fund o fereastră largă și o ușă care dau spre balconașul, după cum am spus, de lemn. O ușă spre baie, alta spre chicinetă. Nu-i necesar să fie vizibile. Mobilier: un pat, un dulap, o masă, două scaune, un cuier și orice obiect considerat a fi de efect straniu.

Scara care duce la foișor este ridicată în volumul holului și, cînd i se va alege locul și forma, trebuie ținut seamă că pe treptele ei se vor întîmpla lucruri importante.

PERSONAJELE:

Profesorul
Maria
El
Domnișoara Belous
Farmacistul
Celia
Hoțul de antinevralgice sau personajul cel mai inteligent
Agentul I — agresiv
Agentul II — cu tact
Colonelul

ACTUL ÎNTÎI

La ridicarea cortinei, în scenă domnește obscurul. Sus, în foișor, o siluetă nedeslușită, o umbră poartă cercetător, peste tot, fasciculul unei lămpi de buzunar. Se aud bătăi puternice jos, în ușa principală. Lumina lanternei se stinge, umbra din foișor se contopește cu întunericul, dispare. În hol, intră Maria ; aprinde lumina, ascultă bătăile, dar nu se duce să deschidă. Intră și Profesorul.

PROFESORUL : A bătut cineva, nu ?
MARIA : Parcă !
PROFESORUL : De ce n-ai deschis ? Plouă cu găleata.
MARIA : Nu eram sigură.

(Se aud din nou bătăi.)

PROFESORUL : Nu mai încape îndoială, deschide, Mario !
MARIA : Îmda, este cineva. *(Face cîțiva pași, se oprește.)* La ora asta ? E zece trecute. Cine poate veni la ora asta ? !
PROFESORUL *(mustrător)* : Ți-e frică, Mario, lasă, deschid eu.
MARIA : Vai de mine, nu se poate, domnule Profesor, deschid eu. *(Întinde mîna spre cheie, cînd lumina unui fulger albește totul ; imediat se rostogolește asurzitor tunetul. Maria, speriată, trage mîna înapoi, țipă. Profesorul rîde.)* Nu rîdeți, domnule Profesor, nu poți să știi cine-i dincolo de ușă.
PROFESORUL : Cineva de-ai casei, Mario, altfel nu intra, poarta este doar încuiată.
MARIA *(se luminează, îi este rușine de frica ei)* : Nu mi-a trecut prin cap. *(Cu ciudă.)* Și doar eu am încuiat-o ! *(Scuză.)* Cum să nu-ți fie frică, de cînd cu... *(Gest spre foișor, întrerupt de alte bătăi în ușă, mai puternice de astă dată.)*
PROFESORUL *(strigă spre ușă)* : Acum, acum ! *(Mariei.)* Deschide odată, țîi omul în ploaie !
MARIA *(strigă și ea)* : Acum, acum ! *(Bombănește, are îndoieli.)* Parcă s-au întors toți ai casei... *(Deschide ușa, tresare.)* Hii ! *(Intră El. Maria face un pas înapoi. El s-a oprit în prag. Îmbrăcat cu un raglan ud de ploaie, are o valiză în mînă. Își scoate pălăria, o scutură de apă.)*
EL : Splendidă furtună ! Tata Noe poate fi invidios. Bună seara !
PROFESORUL : Bună seara.
MARIA *(cam bîlbîit)* : Bună seara.
EL : Mi s-a spus... *(Iar o lumină orbitoare și un tunet asurzitor. Bineînțeles, Maria tresare și aproape țipă. Calm. El se întoarce și închide ușa. Zgomotul ploii se pierde.)* Mi s-a spus că pot găsi aici o cameră de închiriat.
MARIA *(răsuflă ușurată)* : Aaa, pentru cameră !
EL : Deci, am nimerit bine.
MARIA *(a căpătat glas)* : Da, ați nimerit bine, se poate spune și așa.
PROFESORUL : Mario !
EL : Pe bezna de-afară, mi-a fost greu.
PROFESORUL *(amabil)* : Bine că, pînă la urmă, ați ajuns... Eu... *(șovăie)* într-adevăr, aș avea ceva de închiriat. Cine v-a informat ?
EL : La restaurantul gării, am auzit o discuție... Și-am citit și un anunț, scris de mînă ; era lipit pe un zid.
PROFESORUL : Da, eu am lipit vreo cîteva anunțuri. Sînt pensionar și chiria mi-ar fi binevenită.
EL : Înțeleg. Pot să văd...

PROFESORUL *(întrerupe, grav)*: În gară, la restaurant, ați auzit... tot?

EL: Ce anume „tot"?

PROFESORUL *(încurcat)*: Tot ce spuneau oamenii aceia.

EL: Mi-a atras atenția doar ce mă interesa: un acoperiș sub care să mă pot adăposti. *(Neliniștit.)* Mi-a luat-o cineva înainte?

MARIA *(cu subînțeles)*: Nuu, nimeni!

PROFESORUL: Mario, vezi-ți de-ale tale, încuie ușa și poți să te culci. Pe domnul îl conduc eu.

MARIA *(bombănitul ei)*: Bine, bine, numai că, dacă n-o să-i placă, cumva, iar trebuie să descui.

PROFESORUL *(sever)*: Mario!

EL: Nu-s pretențios. N-am nevoie decît de un acoperiș, un pat și ceva mai greu de găsit: puțină liniște.

MARIA: Ați nimerit bine, domnule, la noi, acum e liniște, liniște de mormînt, mai ales la el.

PROFESORUL *(sever)*: Mario! *(Îi explică Lui, zîmbitor.)* Înainte, în camera despre care e vorba, a stat un tînăr care a fost foarte gălăgios.

MARIA *(nu se poate abține)*: E bine spus „a fost" foarte gălăgios.

PROFESORUL *(iritat)*: Mario, era vorba să încui și să ne lași.

MARIA: Încui. *(A ajuns lîngă ușă, tresare, aproape țipă.)* Cheia! Cheia de la poartă! *(Către El.)* Cum ați intrat?!

EL *(rîde)*: Aaa, cheia! Aș putea să mint, spunîndu-vă pur și simplu c-am găsit poarta deschisă. În realitate, s-a întîmplat altceva: poarta era închisă, zidul prea înalt pentru a fi sărit, sonerie nu aveți, ploua teribil, sînt străin de oraș, n-aveam nicăieri unde să mă duc, și-atunci, a trebuit să descui poarta cu asta. *(Ridică mîna, în care are o sîrmă îndoită.)* O bucată de sîrmă pe care am scos-o din gardul unui vecin. *(Explică, zîmbitor.)* În tinerețe, am fost un timp lăcătuș. *(Aruncă sîrma lîngă ușă.)* Mîine o pun din nou în gardul vecinului. *(Mariei.)* Nu vă deranjați, plouă prea tare; de altfel, poarta am închis-o la loc. *(Profesorului.)* Aș putea să văd camera?

PROFESORUL *(iese din uluială)*: Desigur...

MARIA *(cu teamă, dar și devotament, prevenitoare)*: Eu... rămîn aici.

PROFESORUL: Ți-am spus, poți să te culci.

MARIA: Mai bine aștept, poate mai este nevoie de ceva.

PROFESORUL: Să mergem, domnule. *(Semn spre scări, spre foișor.)*

EL: Aa, sus!

PROFESORUL: Sus. Este un fel de foișor, sub acoperiș. Așa-i spun eu, foișor. Nu, nu spuneți nimic înainte de a-l vedea! Sînt sigur că o să vă placă! Aici, jos, sînt apartamente mari, complete, nici unul însă n-are farmecul foișorului. Dacă aș avea de ales, eu unul n-aș sta la îndoială. Veniți! *(Urcă sprinten cîteva trepte.)*

EL: Atunci, de ce-l închiriați, de ce nu-l folosiți dumneavoastră?

PROFESORUL *(se oprește)*: Am și eu anii mei, domnule, am și eu anii mei. Mi-ar fi greu să urc mereu scara. Obosesc, obosesc repede. *(Continuă să urce treptele, dar, încet, bătrînește. Se mai oprește, se întoarce spre El, continuă să-i vorbească.)* Și scara a îmbătrînit. Scîrțîie. A îmbătrînit și ea. Am îmbătrînit amîndoi, scîrțîim amîndoi.

(El are un început de rîs; Profesorul se întoarce mirat, întrebător.)

EL *(se justifică)*: Vorbiți de scară, parcă ar fi o femeie.

PROFESORUL *(se oprește)*: Cum, domnule? Precizați.

EL: Sentimental, tandru...

PROFESORUL *(deodată înveselit)*: M-ați prins. Mi-e dragă, domnule, mi-e dragă. Toată casa asta mi-e dragă. Este creația mea. Ridicată după planurile mele. Am avut cîndva visuri de arhitect. Visurile de arhitect s-au încurcat cu cele de om liniștit și puțin speriat de lume, și așa a apărut dumneaei. Ai spus bine, domnule, ai spus bine, e ca o femeie care te cuprinde cu dragoste. Te liniștește și capeți încredere. O să vă simțiți bine, domnule. Toți care au fost primiți de ea s-au simțit bine.

MARIA: L-ați uitat pe Cirin, domnule profesor!

PROFESORUL: Nu, nu l-am uitat. Chiar și domnul Cirin s-a simțit bine, Mario, cu toate că părea un om căruia nu putea să-i placă felul nostru de trai. Era și foarte tînăr, Mario, nu trebuie uitat. Celor tineri le place să zburde. E firesc! Dar sînt convins, și domnul Cirin s-a simțit bine aici. *(Au ajuns pe platforma de la ușa foișorului.)* M-am luat cu vorba și am uitat cheile. Mario, ești bună, sînt lîngă ușă, în cui...

(Maria se îndreaptă spre ușa principală, în ușorul căreia este bătut un cui, de care atîrnă o verigă cu cîteva chei.)

EL : Foișorul nu are ferestrele spre un balconaș de lemn ?
PROFESORUL : Ba da.
EL : Cînd am venit, am văzut lumină.
PROFESORUL *(zîmbește)* : Vi s-a părut, n-avea cine să intre.

(El apasă pe clanța ușii foișorului, care se deschide. Profesorul și Maria — mai ales ea — rămîn încremeniți.)

PROFESORUL *(își revine primul)* : Mario, ai umblat tu pe aici ?
MARIA : Păcatele mele, asta îmi mai trebuia ! *(Constată, speriindu-se și mai tare.)* Cheia e aici, domnule profesor !
EL : Înseamnă că au mai trecut pe aici și alții care, în tinerețe, s-au ocupat de lăcătușerie.
PROFESORUL : Mario, poate, totuși, cînd ai făcut curățenie...
MARIA : Vai de mine, domnule Profesor, știți prea bine, eu, de cînd...
PROFESORUL *(aspru)* : Mario !
MARIA *(alt ton)* : ...de cînd s-a mutat domnul Cirin, n-am mai pășit pe sus.
PROFESORUL : Atunci, tot eu oi fi uitat-o. Ți-am spus, domnule, am îmbătrînit. *(Intră în foișor, aprinde lumina.)* Poftim !
EL *(s-a oprit în pragul ușii, privire cercetătoare în jur, admirativ)* : Ooo !
PROFESORUL *(mîndru)* : Am avut dreptate ?
EL : Nu mă așteptam.
PROFESORUL *(cu voie-bună)* : V-ați închipuit, probabil, c-am să vă vîr într-o mansardă prăpădită.
EL : Mărturisesc, cam așa ceva.
PROFESORUL *(vesel, animat)* : Nu-i nimic, nu-i nimic, nu sînteți primul. Și încă n-ați văzut totul ! *(Deschide o ușă aproape de neobservat.)* Priviți aici ! O mică sală de baie.
EL : Îmi doream un duș, mai mult chiar decît un pat.
PROFESORUL : Și aici *(deschide o altă ușă)*, o chicinetă.
EL *(exagerează, ca să-i facă bătrînului plăcere)* : Ooo, un adevărat apartament ! *(Privește iar în jur.)* Și foarte, foarte intim !
PROFESORUL : Sînteți căsătorit ?
EL *(ezitare repede învinsă)* : Nu, singur.
PROFESORUL : Lăsînd la o parte modestia, domnule, crede-mă cînd îți spun : pentru un om fără familie, foișorul ăsta înseamnă raiul...
EL : ...la șase metri de pămînt.

(Rîd amîndoi, spre surprinderea totală a Mariei, care, de jos, nu a auzit decît hohotele.)

PROFESORUL : Exact, la șase metri de... *(Deodată, grav.)* De unde știți că sînt exact șase metri ? !
EL *(dezinvolt)* : În tinerețe, am fost un timp topometru, mi s-a format ochiul.
PROFESORUL *(explicația nu l-a scos complet din surpriză)* : Aha ! *(Iar vioi.)* Va să zică, vă place ?
EL : Nu mai am cam de mult adăpost. Încep să cred că pentru mine s-a întors iar roata.
PROFESORUL *(într-un fel, solemn)* : Domnule, sincer vă doresc să vă meargă bine în casa mea, sincer vă doresc !
EL : Mulțumesc, nu mi-ar strica. *(Ton de glumă.)* În sfîrșit, drumul meu s-a intersectat din nou cu cel al norocului. În ultimul timp, bănuiam foarte serios că noi doi, norocul și eu, folosim străzi paralele. Evenimentul trebuie sărbătorit ! *(În continuare, se va purta firesc, de parcă, cel puțin, s-ar fi născut în casa Profesorului. Pentru început, deschide un dulap.)* Probabil, aici pot fi găsite două pahare. *(Într-adevăr, a găsit două pahare.)* Domnule Profesor, vă rog să-mi dați o mînă de ajutor. Cît spăl eu paharele, deschideți dumneavoastră valiza mea — poftim cheia — o să găsiți ceva pasionant înăuntru !
PROFESORUL : Am înțeles, am înțeles, se poate să nu vă sar în ajutor ?
EL : În prima zi, chiriașii și proprietarii se înțeleg perfect ; e o observație de-a mea ! *(A dispărut în bucătărie, cu cele două pahare în mînă.)*
PROFESORUL *(deschide valiza, din care scoate o carte, apoi altele ; dezamăgit)* : Aici nu sînt decît cărți.
EL *(intră, se îndreaptă direct spre dulap, de unde scoate un șervet, cu care începe să șteargă paharele spălate)* : „Istoria civilizației", în 12 volume.
PROFESORUL *(citește pe o copertă, la întîmplare)* : Da, „Istoria civilizației" !
EL : Pentru dumneavoastră, voi deschide volumul I ! *(Sub privirile stupefiate ale Profesorului, cu gesturi de prestidigitator, ia un volum, deșurubează un mic capac și, din volumul-bidon, umple cele două pahare.)* În sănătatea dumneavoastră, domnule Profesor !
PROFESORUL *(rîde)* : Domnule, m-ai cucerit ! Mulți ani !
EL : Vă reține urarea, îmi convine, am ambiția să trăiesc cît mai mult.

(Rîd, dau paharele peste cap. Profesorul se schimbă la față. Jos, Maria a auzit rîsetele și dă semne de neliniște ; se hotărăște și, greoi, începe să urce scara.)

EL : Interesantă Istoria asta a civilizației, nu, domnule Profesor ?

PROFESORUL : Interesantă, dar te arde, domnule, te arde !

EL : Prima impresie. *(Urea să umple din nou paharul Profesorului.)*

PROFESORUL : Nu, mulțumesc. Pentru mine e destul !

EL : Se poate, domnule Profesor, tocmai dumneavoastră să nu respectați programa analitică ?! Capitolul introductiv trebuie neapărat epuizat la prima oră.

PROFESORUL : Eu, domnule, sînt un element disciplinat. *(Întinde paharul să-i fie umplut.)* Ultimul pahar, pentru venirea dumitale și pentru... *(solemn)* noroc în casă nouă ! *(Duce paharul la gură, dar se oprește ; a văzut-o în sfîrșit pe Maria, care — ajunsă în fața ușii foișorului — îl privește și clatină din cap mustrător. Profesorul, brusc, fără chef.)* Maria ! Întotdeauna femeile te trezesc la realitate.

EL *(spontan, simpatic):* Iertați-mă, doamnă Maria, potfiți înăuntru. În două clipe am mai spălat un pahar, în tinerețe am fost un timp chelner. Poftiți !

MARIA : Eu acolo nu calc ! *(Profesorului.)* Nu-i bine, domnule Profesor ! Tocmai în camera lui să petreceți ? Și domnului, de ce nu-i spuneți ? Mă iertați, domnule Profesor, și tăcerea poate fi minciună. Nu vă supărați, eu...

PROFESORUL *(pune paharul pe masă) :* Nu mă supăr, Mario, ai dreptate. Coboară, vin și eu îndată ! Singur sau cu domnul. După cum va voi.

(Maria coboară. Profesorul închide ușa ; grav, se întoarce spre El.)

EL : Domnule Profesor, eu unul n-am înțeles nimic.

PROFESORUL : N-aveți cum, e imposibil de înțeles, totul depășește obișnuitul. Maria avea dreptate, domnule, sînt un impostor.

EL : Domnule Profesor...

PROFESORUL : Nu, nu, așa este, n-am fost cinstit cu dumneata, nu te-am avertizat ce este cu foișorul meu. Cinstit ar fi fost să-ți spun de la început : nu mai poate fi închiriat.

EL : M-aș fi mirat să meargă lucrurile bine pînă la capăt. De un timp, cînd e vorba de ghinion, realizez performanțe uluitoare. Și, din curiozitate, de ce nu se poate, domnule Profesor ? Încă nu s-a mutat vechiul locatar ? Văd lucruri.

PROFESORUL : Nu, el... s-a mutat. Lucrurile, într-adevăr, au rămas... sînt ale lui, adică... au fost...

EL : Iar nu înțeleg.

PROFESORUL : Foișorul meu a fost refuzat de cinci persoane care n-aveau deloc casă. Și-aveau oamenii dreptate.

EL : Dumneavoastră le dați dreptate ?!

PROFESORUL *(oftează) :* Eu ! Și-ți voi da și dumitale. Știu că voi fi refuzat și a șasea oară. Și a șaptea, mereu.

EL *(începe să-și recapete buna dispoziție) :* Nu vă pripiți, dacă depinde de mine...

PROFESORUL : Nu te pripi dumneata ! Uite despre ce-i vorba, ultimul locatar al foișorului meu, tînărul acela petrecăreț, zgomotos, de care-ți vorbeam, a fost omorît.

EL : Păcat !

PROFESORUL *(oftează):* Da, bietul băiat !

EL *(își continuă ideea) :* Păcat, ar fi putut fi omorît într-un apartament de trei camere. Se putea să nu fiu eu ghinionist ? !

PROFESORUL *(face ochi mari) :* Ce spui dumneata ? !

EL : Am glumit, domnule Profesor. Sînt totuși bucuros. Foișorul este exact ce-mi doresc : un colț liniștit. Cu faima sinistră pe care o are, va fi ocolit de toată lumea. Foarte bine ! Sînt cam bolnav, obosit, am de terminat o lucrare, într-un cuvînt, am nevoie de liniște. Fostul locatar mi-o va asigura. Amabil din partea lui ! Rareori morții sînt utili. Cel despre care vorbim, Cirin, pentru mine cel puțin, este mai folositor în starea actuală decît dacă ar fi rămas în viață. Mi-a cedat apartamentul, îmi creează condiții de lucru, un cadavru pur și simplu îndatoritor.

PROFESORUL : Domnule, dumneata ești formidabil ; cinic, totuși formidabil !

EL : Nu trebuie să mă măguliți, domnule Profesor, în nici un caz nu mă răzgîndesc, rămîn în foișor! Propun să-l lăsăm în pace pe binefăcătorul meu și să revenim la... istoria civilizației.

PROFESORUL : Păcat că un om ca dumneata nu respectă deloc pe cei pierduți. Ce înseamnă să fii tînăr, nu înțelegi moartea. Și-o disprețuiești. Tîrziu, cînd începi să fii vecin cu ea, cum sînt eu, de exemplu, o privești altfel. Incepi să o respecți, din ce în ce mai mult, pînă dai în frică.

EL :M-ați înțeles greșit, domnule Profesor, nu fac discriminări. Nu disprețuiesc moartea, dacă vreți, putem să și bem în sănătatea ei.

PROFESORUL *(îl privește un moment uluit, apoi își bea repede paharul și îl întinde din nou) :* Mai toarnă, domnule, o dată și bea, că acuși mai spui și altele !

(El rîde, umple paharele, mai sorb cîte o gură. Profesorul priveşte faţa deschisă, zîmbitoare, a Lui şi începe să rîdă şi el. Ciocnesc, beau şi rîd, molipsitor, unul de la celălalt. Maria a urcat iar scara şi, pentru a doua oară, rămîne stupefiată. Profesorul se întoarce, o vede şi izbucneşte şi mai tare în rîs ; printre hohote, o invită.)

PROFESORUL : Hai, Mario, vino să 'studiezi istoria civilizaţiei cu noi !

MARIA *(mustrătoare)* : Domnule Profesor !

PROFESORUL : Vino, i-am spus.

MARIA : Tot ?

PROFESORUL : Tot, Mario.

MARIA : Şi rămîne ?!

PROFESORUL : Rămîne, Mario, cum să nu rămînă, foişorul meu...

MARIA *(tot neconvinsă)* : Chiar rămîneţi, domnule ?

EL : Rămîn, nu mă interesează decît liniştea.

PROFESORUL *(limbut)* : O veţi avea cu siguranţă. Pot susţine că oraşul nostru este cel mai liniştit oraş al ţării, strada noastră cea mai liniştită din oraş, şi casa mea cea mai liniştită de pe această stradă. Nu, Mario ?

MARIA *(tot nu a intrat în foişor)* : De la plecarea domnului Cirin...

PROFESORUL *(iritat)* : Cirin, mereu Cirin! Nu-l poţi uita odată?

EL : Încep să regret că nu l-am cunoscut.

PROFESORUL : Ooo, nu ţi-ar fi plăcut! Dumneata eşti un om care iubeşti liniştea, el era un zurbagiu.

MARIA : Înainte de a dispărea, se liniştise băiatul, se cuminţise chiar de tot.

PROFESORUL *(acceptă)* : Îmda !

MARIA : Presimţea el ceva . . .

PROFESORUL *(nervos)* : Ce să presimtă, îi venise mintea la cap. Tot tineretul ăsta zănatic, de la o vreme, se cuminţeşte.

MARIA : A fost prea tîrziu, nu i-a mai ajutat.

EL : Şi ceilalţi locatari, sper . . .

PROFESORUL : Nici o grijă ! Mîine vi-i prezint. În apartamentul de sub foişor, locuieşte un farmacist cu soţia...

MARIA : Doamna Celia.

PROFESORUL : Oameni cuminţi, poate chiar puţin posaci . . .

MARIA : Doar domnul Farmacist, doamna Celia — dimpotrivă. Cel puţin înainte de a se întîmpla cu domnul Cirin, era foarte veselă. Cînta tot timpul.

PROFESORUL : Da, doamna Celia are o voce frumoasă. Probabil, a impresionat-o moartea lui Cirin. Este o femeie sensibilă.

MARIA : Şi frumoasă ! Păcat cînd o femeie tînără şi frumoasă nu mai cîntă.

PROFESORUL *(evident, vrea să abată discuţia)* : În sfîrşit, tot jos, s-a mutat de curînd o tînără, domnişoara Belous. Foarte cuminte, o să vă deranjeze mai puţin decît noi toţi la un loc.

EL : Sper, deşi nu prea am încredere în tinerele foarte cuminţi care s-au mutat de curînd !

PROFESORUL *(zîmbind)* : Vă puteţi face gînduri, domnule, domnişoara Belous e frumoasă, aproape ca doamna Celia. Două femei tinere şi frumoase, în acelaşi timp şi sub acelaşi acoperiş, fac un motiv serios de îngrijorare.

MARIA *(înţepată)* : Noroc de mine, domnule Profesor, sînt prea bătrînă şi prea urîtă pentru a mai face vreo grijă cuiva. *(Coboară scările, vădit ofensată.)*

PROFESORUL *(a ieşit în capul scărilor, strigă după ea)* : Maria, nu te supăra, Maria ! *(Maria nu răspunde, nu se întoarce; ajunsă în hol, intră în camera ei. Profesorul se înapoiază în foişor; rîzînd.)* În privinţa frumuseţii şi a vîrstei sînt susceptibile pînă la moarte. *(El umple din nou paharele.)* Mi-ai pus gînd rău.

EL : Spuneţi-mi, domnule Profesor, lucrurile de aici sînt ale lui Cirin?

PROFESORUL : Da, mă voi îngriji să fie luate; chiar mîine dimineaţă.

EL : A, nu, nu-i nici o grabă !

PROFESORUL : Să nu vă incomodeze.

EL : Dimpotrivă. Eu, în afară de valiza aceea, în care aţi văzut ce este, nu am nimic. Tocmai voiam să vă rog, dacă patul, masa şi un scaun ar mai putea fi lăsate, mi-aţi face un mare serviciu. Un timp, pînă reuşesc să-mi adun de toate. Bineînţeles, asta înseamnă un plus la chirie.

PROFESORUL : Lasă, domnule, nu asta-i problema. *(Cumpăneşte un timp, apoi întreabă brusc, direct.)* Chiar aveţi de gînd să dormiţi în patul „lui" ?

EL : Nu! Nu înainte de a face o baie.

PROFESORUL : Vă admir sîngele rece. De altfel, să ştiţi, Cirin n-a fost ucis aici, în foişor, nici în casă, ferească Dumnezeu ! Nu ştiu dacă aţi observat, la capătul străzii, pe stînga, la vreo sută de metri de aici, este un maidan. Înainte erau ridicate case frumoase acolo. În timpul războiului au fost bombardate. Acolo, pe maidan . . . *(Metodic.)* Dar să-ţi spun de la început.

EL *(cască ; luptă între politeţe şi plictiseală) :* Cum credeţi, eu, între timp, aş vrea să fac un duş. Sper să nu vă supere! Las uşa deschisă şi v-aud.
PROFESORUL : Da, da, e foarte bine aşa !
EL *(dîndu-i un volum-bidon) :* Şi nu vă sfiiţi! *(Se îndreaptă spre baie, dispare. Se aude apa curgînd.)*
PROFESORUL : Dumneata foloseşti apa, iar pe alţii îi îndemni la . . .
EL *(scoate doar capul pe uşă) :* Întotdeauna am folosit apa doar pentru uz extern! *(A dispărut, i se aude doar vocea.)* Puteţi începe, domnule Profesor, vă ascult.
PROFESORUL : Cirin ducea o viaţă foarte dezordonată. De asta nu reuşea să fie prieten cu nimeni din casă . . .
EL *(i se aude doar vocea, din baie) :* Cu excepţia soţiei Farmacistului.
PROFESORUL *(surprins, ezită, acceptă) :* Da, e drept, ea reuşea oarecum să-l îmblînzească. Şi, cum spuneam, cu felul lui de a fi, absenţele de acasă, de o zi sau chiar mai multe, erau fireşti, nici nu le luam în seamă. De la o vreme însă, în foişor rămînea lumina aprinsă în continuare, chiar şi ziua. Şi ne-am mai dat seama că nimeni dintre noi nu l-a mai văzut de mult.
EL : Avea relaţii multe, aşa aţi spus, nu l-a căutat nimeni ?
PROFESORUL : Nu, înainte de a dispărea, brusc şi neaşteptat, se liniştise; chiar bine de tot. Părea că-şi rupsese toate relaţiile. Era de nerecunoscut. Poate îi venise mintea la cap sau, poate — vorba Mariei —, presimţea ce-o să se întîmple. A fost singura lui linişte. Liniştea lui, dinaintea furtunii lui. *(Filozofic, cu mîna pe pahar.)* Eu socotesc moartea ultima furtună a vieţii !
EL *(neimpresionat) :* Este aici un săpun, cred că-l pot folosi ! Mîine am să-mi cumpăr unul. Pe el, accesoriile de toaletă nu cred să-l mai intereseze. Şi, mai departe?
PROFESORUL *(un moment, interzis, îşi revine) :* Am anunţat poliţia, au deschis uşa . . .
EL :Şi i-au găsit carcasa sărmanului Cirin, într-o baltă de sînge închegat. Clasic !
PROFESORUL : Nu, nu, deloc clasic, n-au găsit nimic. Totul era în perfectă ordine, ca acum. *(Triumfător.)* Asta dovedeşte că n-a fost ucis aici ! V-am spus doar.
EL : Poate nici n-a fost ucis. Poate a plecat într-o plimbare mai lungă, o excursie, de exemplu, şi se întoarce exact după ce mă aranjez eu. V-am spus, de un timp, sînt foarte ghinionist.
PROFESORUL : Din fericire . . .
EL : Pentru el ?
PROFESORUL : Nu, pentru dumneata. Cirin nu se mai poate întoarce. Îţi spuneam de maidanul de la capătul străzii; este acolo un beci, în care un timp s-au aruncat gunoaie. Cirin a fost găsit înăuntru. L-am văzut şi eu. Era îmbrăcat cu puloverul lui roşu. Parcă înadins, să fie asortat cu petele de sînge.
EL *(scoate doar capul pe uşa băii, spune replica, apoi dispare) :* Puloverul roşu ?!
PROFESORUL : Avea el un pulover roşu. Roşu-aprins, obraznic, ne călca la toţi din casă pe nervi. De altfel, nu-i stătea rău; cînd aştepta vreo femeie, cu el se îmbrăca. În beci, Cirin stătea întins pe jos . . .
EL : Asta nu-i sănătos !
PROFESORUL *(bea o gură de brandy, replica Lui i-a uscat gîtul) : . . . cu* omoplaţii şi capul rezemat de piatra unui perete. Gîtul şi o parte din cap, falca de jos pînă sub nas îi erau înfăşurate strîns cu o cămaşă, prin care răzbise sîngele. Medicii i-au găsit o singură tăietură, lată doar de un centimetru jumătate, însă mult mai adîncă, despicată, în gît, sub mărul lui Adam. Avea mîinile legate între ele şi amîndouă de trup.
EL : Brr !
PROFESORUL : Te cutremuri şi dumneata, nu ?
EL : Bineînţeles, am dat drumul brusc la apă rece. Şi mirosea ? *(Profesorul nu înţelege, tace.)* Cirin mirosea ?
PROFESORUL : A, Cirin, desigur, trecuse doar atîta vreme.
EL : Şi l-au descoperit pe asasin ?
PROFESORUL : Nu, n-au reuşit.
EL : Mai au vreme.
PROFESORUL *(straniu) :* Nu se ştie ce se va întîmpla pînă la urmă. Nu toţi ucigaşii sînt descoperiţi.
EL : Domnule Profesor, vreţi să-mi faceţi un serviciu ? Am văzut un garderob, s-ar putea să fie vreun prosop curat pe acolo. Vreţi să mi-l daţi ? Cirin n-are de ce să fie împotrivă. Mîine îmi cumpăr şi eu unul şi i-l înapoiez.

(Profesorul, iar stupefiat, ascultă totuşi, caută într-un dulap, scoate un prosop.)

EL : Aţi găsit ?
PROFESORUL : Da. *(Îi întinde prosopul prin uşa băii.)*

EL : Mulţumesc ! Continuaţi, domnule Profesor !

PROFESORUL : Ce voiam să spun ? A, da, puteţi fi sigur, bietul Cirin a fost ucis acolo, pe maidan. Aici, nu se putea, ar fi rămas urme.

EL : Poate au fost şterse.

PROFESORUL : Cine ar fi avut curajul ? Cînd ucizi, fugi cît mai departe. Şi trupul i-a fost găsit tocmai în beci.

EL : L-a cărat sau l-au cărat.

PROFESORUL : Nimeni n-avea puterea să facă asta ! E mai uşor să ucizi decît să ascunzi trupul.

EL : Domnule Profesor, vă mai deranjez cu ceva. Am văzut o pijama pe marginea patului. Dacă sînteţi bun, mîine îmi cumpăr şi eu una.

PROFESORUL *(oftează, resemnat, ia pijamaua de pe pat, i-o întinde prin uşă).*

EL : Mulţumesc ! Va să zică, sînteţi convins că nimeni n-ar fi fost în stare să şteargă urmele asasinatului şi să transporte cadavrul de aici în beci.

PROFESORUL : În nici un caz, un om obişnuit; apoi, chiar dacă i-ar fi rezistat nervii, tot n-ar fi putut: ar fi trebuit să coboare scara, care scîrţîie groaznic, ar fi trebuit să treacă prin faţa uşilor noastre . . .

EL : În grădină, n-ar fi avut nici o dificultate, e mai sălbatică decît o junglă.

PROFESORUL : Mai este strada !

EL : Cu mulţi copaci, destul de umbrită...

PROFESORUL *(triumfător) :* Tocmai de aceea, tocmai de aceea ! La orice oră, chiar noaptea, se plimbă tineri îndrăgostiţi. Probabil nu ştiţi, există în apropiere un cămin de studente.

EL : Nici chiar îndrăgostiţii nu se plimbă dacă e o vreme ca în noaptea asta.

PROFESORUL : Nu, atunci n-a fost o noapte ca asta !

EL *(apare din baie, îmbrăcat în pijamaua lui Cirin) :* De unde ştiţi ? Nimeni nu ştie cînd a fost ucis Cirin. Dumneavoastră, vecinii, n-aţi constatat decît că n-a fost văzut de mult şi că lumina ardea şi ziua în camera lui, nu ?

PROFESORUL *(vădit încurcat) :* Îmda, asta aşa este. N-am de unde şti cum a fost vremea în noaptea aceea.

EL : Sau poate în ziua aceea.

PROFESORUL *(şi mai încurcat) :* Sau poate în ziua aceea. N-am spus nimic cu certitudine. Poate mă înşel. La anii mei nu-i de mirare. Totuşi, i-ai îmbrăcat pijamaua. Credeam că o să te răzgîndeşti.

EL : Sînt comod şi n-am o pijama personală, altfel n-o împrumutam. Mîine îmi cumpăr una. Oricum, „lui" tot nu-i mai foloseşte, de obicei ei nu se mai întorc.

PROFESORUL *(surîde) :* Niciodată !

EL : Nu, „de obicei". Unii se mai întorc. Cîndva, pe cînd eram încă student, am locuit în gazdă la un bătrîn căruia îi plăcea să cînte la vioară. Mai ales vara, cînd se lăsa seara. Cînta cu geamul deschis. Ieşeam in grădina casei şi-l ascultam. Prefera o melodie. Nu pot să o calific frumoasă sau urîtă; era foarte captivantă, crea atmosferă, te rupea de realitate şi te transporta într-o lume necunoscută, stranie, însă foarte liniştitoare. Mie îmi plăcea. Îl rugam adeseori să mi-o cînte. Bătrînul avea cancer, suferea îngrozitor şi, într-o dimineaţă, l-am găsit spînzurat; nu mai putuse să suporte durerile. Cînd l-au îngropat, i-am spus : „Păcat, bătrîne, voiam să-ţi mai ascult măcar o dată cîntecul". Bineînţeles, nu mi-a răspuns. Fusese, în general, un om tăcut. În seara aceea, ca să nu stau singur, mi-am chemat nişte prieteni. Am început un pocher, La un moment dat, am făcut o remarcă : „Cam la ora asta cînta bătrînul !" Şi, exact în clipa aceea, i-am auzit vioara. Cînta melodia care te transporta într-o lume necunoscută, stranie, însă foarte liniştitoare.

PROFESORUL : Imposibil, nu cred !

EL : Ba perfect posibil. Eram beat criţă şi sînt o fire imaginativă. Ceilalţi n-au auzit nimic. V-am indispus, domnule Profesor, cu glumele mele nesărate; vă rog să mă iertaţi !

PROFESORUL : A, nu, n-are nici o importanţă buna sau reaua mea dispoziţie. Faci însă impresia unui om care nu are nimic sfînt. Mi-ar părea rău să fie aşa. Pentru dumneata !

EL *(pare lovit ; după un moment de crispare, îşi revine; zîmbeşte) :* Vedeţi, aţi şi început să descoperiţi cusururile chiriaşului dumneavoastră.

PROFESORUL : Îţi recunosc şi calităţile: eu n-aş avea curaj să înnoptez aici, singur, nici măcar o oră.

EL : Am văzut moartea prea de multe ori, domnule Profesor, ne cunoaştem prea bine. Nu mă mai poate impresiona, poate doar moartea mea. *(Este simpatic noul chiriaş, dar glumele lui îţi dau fiori. Şi, culmea, parcă în înţelegere cu el, o cucuvea fîlfîie din aripi în faţa ferestrei foişorului, apoi începe să se vaiete. El, rece.)* O pasăre de noapte.

PROFESORUL *(cercetează întunericul de-afară cu înfrigurare)*: Unde-i?

EL: S-a așezat pe balustrada balconului.

PROFESORUL: Ne privește. Ar trebui să fugă de lumină!

EL: S-a adăpostit de ploaie.

PROFESORUL: Se vaietă. *(Gîfîind.)* Semn rău, doamne, semn rău! Așa s-a tot învîrtit pe aici și atunci, afurisita! *(Brusc, apucă un pahar de pe masă și-l aruncă înspre fereastră. Paharul se lovește de perete, se sparge. Din perete se desprinde o bucată de tencuială. De-afară se aude un fîlfîit. Profesorul răsuflă adînc.)* S-a dus!

EL: Stați prost cu nervii, domnule Profesor, asta-i astenie, sută la sută. Ceați avut cu biata pasăre? Dacă n-ar zbura și ar accepta să vină în cotețele noastre, bănuiesc că ar fi la fel de folositoare ca oricare găină.

PROFESORUL: Vestește nenorocire!

EL: Nu trebuia alungată. În definitiv, venise la mine. Sper să se reîntoarcă, cu mine o să se împace. Am să-i dau bucățele de pîine și mi-o fac prietenă. La mine o să cînte, și la vecini o să facă pronosticuri negre. Nu trebuia alungată, aveam nevoie de ea. Îmi crea atmosferă, alunga lumea, v-am spus că am nevoie de liniște. Dar ce-o fi acolo?! *(Se apropie de peretele ferestrei.)* Destul de interesant! *(Ridică de jos un ciob din sticla paharului spart și începe să desprindă alte bucăți de zugrăveală. Treptat, tapetul dinainte se vede pe o porțiune din ce în ce mai mare. El se oprește, face un pas înapoi, își contemplă isprava și începe să fluiere o melodie veselă. Se întrerupe, se întoarce spre Profesor, care a stat nemișcat tot timpul.)* Ca să spunem așa, domnule Profesor, pata asta de sub tencuială ar putea să fie și de vin roșu! Nu? *(Bătrînul e incapabil să spună ceva. El aruncă ciobul de sticlă pe jos.)* La urma urmei, sînt prea obosit ca să-mi bat capul și cu lucruri care nu mă privesc. Ce-ar fi să ne culcăm, domnule Profesor?

PROFESORUL *(ca trezit din vis)*: Să ne culcăm! *(Se îndreaptă spre ușa foișorului.)*

EL: Domnule Profesor! Vreți să-mi spuneți, Cirin vă plătea cu regularitate chiria?

PROFESORUL: Da!

EL: Îmi pare bine, cei de la poliție au să se intereseze probabil dacă cineva din casă avea motive să-l urască. Poate mai beți un pahar, domnule Profesor?

PROFESORUL *(speriat)*: Nu, mulțumesc! *(Iese.)*

EL *(din ușă)*: Noapte bună, domnule Profesor!

PROFESORUL: Noapte bună! *(Halucinat, coboară scările, intră în camera lui.)*

EL *(închide ușa, își umple paharul, se apropie de fereastra dinspre balcon și închină înspre afară, spre întuneric)*: Noapte bună la toată lumea, inclusiv păsărilor din ploaie! *(Bea paharul, stinge lumina și, fără nici o ezitare, se aruncă în patul vechiului locatar. Adoarme imediat. Liniște completă. După un timp, ușa terasei se deschide și o umbră pășește ușor în foișor; traversează camera, este gata să iasă pe ușa dinspre scări, cînd, noul chiriaș se ridică din pat, în capul oaselor, și strigă.)* Fără stafii! Vreau să mă odihnesc! Am nevoie de liniște! *(Umbra a ieșit. Este prea întuneric ca să poată fi distinsă. Coboară în goană scara și intră în camera domnișoarei Belous. Sus, El bombănește.)* Asta-i lipsă de civilizație! *(Se întoarce pe partea cealaltă și adoarme.)*

Cortina

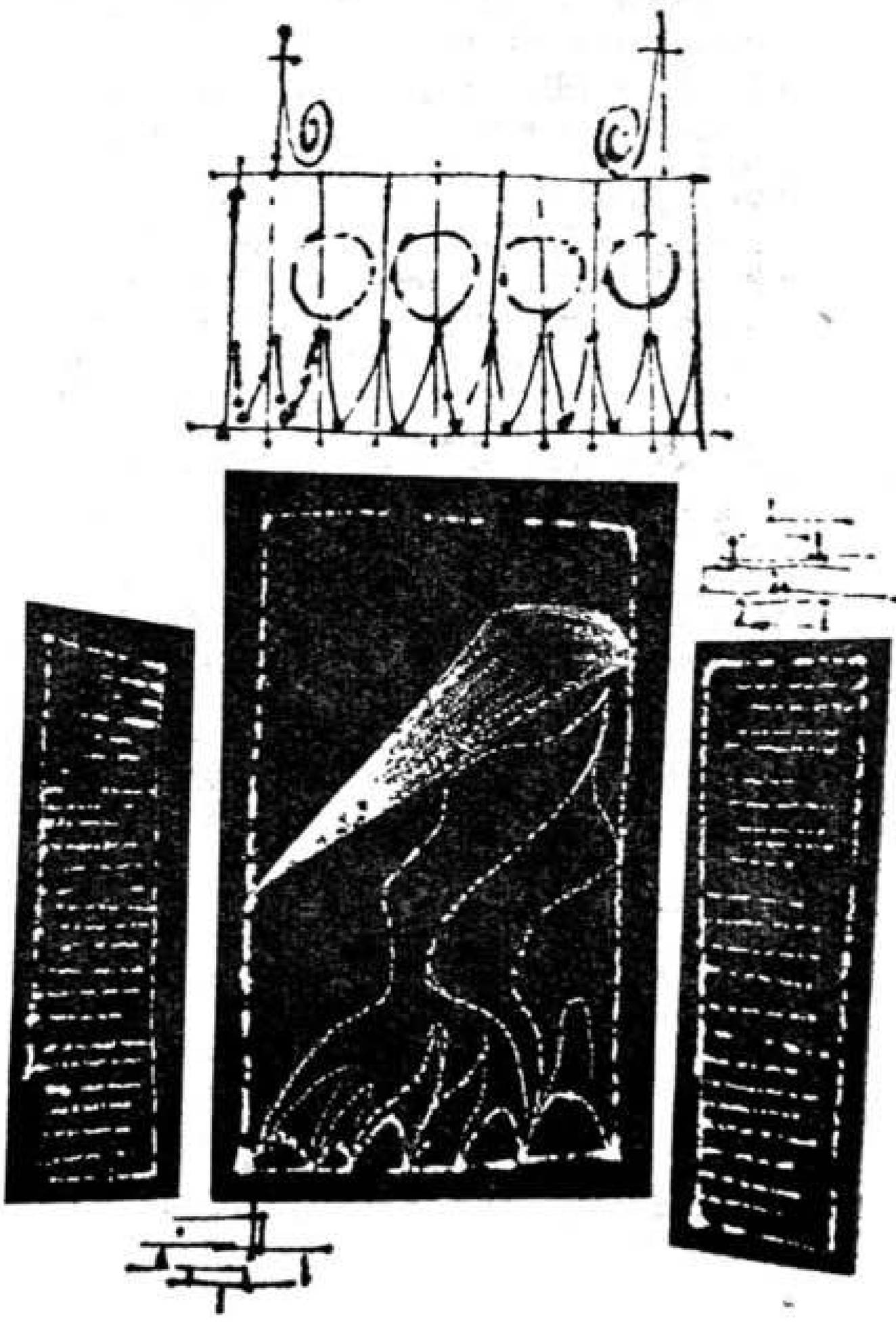

ACTUL AL DOILEA

Lumină doar jos, în hol. În foișor nu se distinge nimic. La ridicarea cortinei, în hol se află Profesorul și Maria. Se deschide ușa principală și intră Farmacistul.

FARMACISTUL: Bună seara, domnule Profesor, bună seara, Mario!

MARIA: Bună seara, domnule Farmacist!

PROFESORUL: Bună seara! Tot mai are de gînd să plouă?

FARMACISTUL *(în timp ce vorbește, se dezbracă de pardesiu, pe care îl pune pe cuierul de lîngă ușă)*: Deocamdată a stat, dar nu pentru multă vreme. Cerul e acoperit de nori groși și negri. Nu scăpăm atît de ușor. De la farmacie și pînă aici, abia am văzut luna o singură dată *(zîmbind)*, și nici atunci întreagă. Parcă a furat-o cineva!

(Maria și Profesorul rîd. Din apartamentul Farmacistului se aude glasul Celiei. Cîntă ceva vesel. Are o voce frumoasă. Toți trei, Maria, Profesorul și Farmacistul, dar mai ales Farmacistul, tresar. Evident, nu se așteptau. Întrerup orice fel de discuție, ascultă. Farmacistul radiază de fericire. Intr-un tîrziu, Profesorul.)

PROFESORUL: Doamna Celia!

MARIA: Cîntă iar!

PROFESORUL: Slavă Domnului!

MARIA: Ce glas, ce glas!

(Farmacistul nu se mai poate stăpîni, rîde. Privirea fericită și recunoscătoare îi aleargă de la Maria la Profesor.)

MARIA *(ridică privirea spre foișor)*: Oare El aude? *(Odată cu această replică, vocea Celiei se estompează, dar nu încetează.)* N-a ieșit toată ziua din foișor. Ar trebui să ne ducem să vedem, poate nu se simte bine. Dacă n-aș vedea aici sîrma cu care aseară a deschis poarta, mi-ar veni să cred că am visat.

PROFESORUL: Se odihnește. Era foarte obosit. Și-a găsit, în sfîrșit, un adăpost. Părea fericit. Cred că-i lipsea de mult. Tot timpul mi-a vorbit numai de liniște. Nici nu ne închipuim cît de mulți sînt cei care n-au unde se odihni.

(Farmacistul urmărește discuția Mariei și a Profesorului cu interes crescînd. Fața, departe de a-i mai fi zîmbitoare, s-a înăsprit.)

MARIA: Oricît aș fi de obosită, tot nu m-aș întinde într-un pat în care știu că a dormit un mort.

PROFESORUL: A, el nu-i ca ceilalți, pe el nu-l impresionează lucrurile astea.

FARMACISTUL: Despre cine vorbiți?

MARIA: Încă nu știți?! Aseară s-a mutat un tînăr în foișor.

FARMACISTUL: I-ați spus întîmplarea cu...

PROFESORUL: I-am spus, dar nu l-a deranjat deloc. Îndrăznește băiatul, se purta de parcă s-ar fi născut în foișor.

MARIA: Am ajuns să văd și eu un bărbat adevărat. Păcat, acum pentru mine e prea tîrziu! *(Insuflețită.)* Să-l fi văzut, domnule Farmacist, era obosit, murat ca un șoarece, totuși te cucerea!

PROFESORUL *(rîzînd)*: Te-ai îndrăgostit, Mario!

MARIA: De ce să ne ascundem, domnule Profesor, are el un farmec al lui...

FARMACISTUL: Eu n-am încredere în tinerii ăștia care își dau aere. Niște băiețandri încrezuți și impertinenți!

PROFESORUL *(mirat)*: Nici nu-l cunoașteți, domnule Farmacist!

FARMACISTUL: Îi știu eu pe toți, o apă și-un pămînt! Îți trebuie imaginație să-i deosebești. Este însurat?

PROFESORUL *(încearcă să destindă atmosfera)*: Nu, e prea vesel.

FARMACISTUL *(tot înverșunat)*: Bănuiam eu! Indivizi de felul ăstuia...

PROFESORUL: Iertați-mă, domnule Farmacist, n-aveți dreptate! Domnul... *(Nu-i știe numele, cu privirea caută ajutor la Maria.)*

MARIA: Nu-mi amintesc, parcă n-a spus.

PROFESORUL: În sfîrșit, n-are importanță, domnul care s-a mutat sus pare un om la locul lui.

MARIA: Un om foarte detreabă.

FARMACISTUL *(ricanează)*: Foarte detreabă! Nici numele nu și l-a spus. Intră, noaptea, într-o casă străină, se instalează și nici numele nu se deranjează să și-l spună. Un om, într-adevăr, foarte detreabă!

PROFESORUL: A fost o scăpare, era tîrziu, vremea aceea groaznică.

MARIA: Era obosit și ud leoarcă, sărmanul! Se poate întîmpla oricui.

FARMACISTUL : Sînt de aceeaşi părere, se poate întîmpla, dar nu oricui !

PROFESORUL : N-o să aveţi neplăceri din partea lui, vă asigur.

FARMACISTUL : Nu vă pripiţi, domnule Profesor, v-amintiţi, şi Cirin acela făcea la început impresie bună. Şi-n realitate, ce era ? Un destrăbălat ! Chefuri, cărţi, femei, v-a transformat casa într-un bordel. Trebuie să recunoaşteţi, acesta e adevărul. Pe dumneavoastră, poate, vă deranja mai puţin, mie însă îmi strica toate nopţile. Totul se petrecea deasupra capului meu.

MARIA : Domnule Farmacist, nu e bine să spuneţi toate astea !

FARMACISTUL : Ştiu, Mario, de morţi se vorbeşte numai de bine, n-am însă chef să înceapă iar poliţia să ne facă vizite.

PROFESORUL : Aş fi vrut şi eu să vină în foişor cineva de vîrsta mea sau a dumneavoastră. Este adevărat, tinereţea e mai zgomotoasă, dar dacă nimeni n-are curajul ! Foişorul meu, atît de căutat altădată, acum parcă e ciumat.

FARMACISTUL : Veniţi la vorba mea, dacă atunci nu-l primeaţi pe Cirin . . .

PROFESORUL : Atunci n-aveam de unde ştii.

FARMACISTUL : Absolut exact, deci nici acum n-aveţi de unde şti ce fel de om aţi primit în casă.

PROFESORUL : A, nu, tînărul acesta caută şi el liniştea. Şi eu nu pot, nu mi-e firea să primesc pe cineva cu neîncredere.

FARMACISTUL : Ce vîrstă are ?

PROFESORUL : Cam 35. Poate ceva mai mult, poate ceva mai puţin.

FARMACISTUL : Domnule Profesor, nu-mi stă în putere să vă impun pe cine să primiţi şi pe cine nu, în casa dumneavoastră. Rămîn însă la convingerea mea : oamenii de vîrsta asta care nu-s căsătoriţi şi umblă aşa, din casă în casă, trebuie ocoliţi. Este adevărat, şi eu m-am căsătorit tîrziu, dar eu am trăit războiul; să nu uităm, acum sîntem în timp de pace. Şi-n timp de pace, totul trebuie să fie normal. Indivizi de felul ăstuia tulbură ordinea, şi eu îi detest.

PROFESORUL : Domnule Farmacist, din cauza întîmplării aceleia nenorocite, cu Cirin, nu trebuie să-i privim pe toţi la fel.

MARIA : Da, nu zău !, prea le vedeţi toate în negru !

(Acum, vocea Celiei creşte din nou în intensitate. Totodată, şi a Farmacistului; furia lui atinge paroxismul. Vocile lor se aud concomitent, cresc în intensitate, paralel, dar în sensuri inverse : a Celiei, din ce în ce mai melodioasă, a Farmacistului, din ce în ce mai răguşită, mai încărcată de ură. Se produce o îmbinare uluitoare.)

FARMACISTUL *(crescendo, pînă la ţipăt)* : Probabil, mă consideraţi un exaltat, nu ? Ştiu eu ce spun, descreieraţi de felul . . .

(Cîntecul Celiei a încetat şi, de parcă ar fi fost alimentat de acelaşi plămîn, şi strigătul Farmacistului a rămas suspendat. Uşa apartamentului lor se deschide şi apare Celia. Este într-adevăr frumoasă.)

CELIA : Ce s-a întîmplat ?

FARMACISTUL *(brutal)* : Ce ţi-a venit să cînţi ?

CELIA *(simplu, firesc, chiar cu inocenţă)* : Am auzit paşii noului chiriaş. Am simţit că, sus, este din nou cineva, din nou viaţă, şi m-a cuprins o bună dispoziţie extraordinară.

FARMACISTUL *(impulsiv, bădăran)* : Da, prilej de mare bucurie. Se spune că noul chiriaş e tînăr şi cu mult vino-ncoace.

CELIA : Mi-a spus şi mie Maria, nu l-am cunoscut.

FARMACISTUL : Şi, probabil, regreţi. Vezi, cunoaşte-l şi împrumută-i şi lui o bidinea; să-şi văruiască foişorul, să fie un culcuş frumos şi, pînă la urmă, să n-o mai vezi înapoi !

EL *(neobservat de toţi cei de jos, a apărut în capul scărilor)* : A, nu domnule. nu vă creaţi probleme ! Sînt un vecin care nu face niciodată împrumuturi. Doar de la Cirin mi-am îngăduit, cu el însă sînt în relaţii speciale. Îmi cer iertare, m-a furat vorba şi n-am dat bună seara. *(Se înclină. Tot vorbind, a coborît scara. Acum e în faţa Celiei.)* Sărut mîinile, domnişoară ! *(Zîmbitor, întinde mîna Farmacistului.)* Felicitări, domnule, fiica dumneavoastră are o voce de argint.

FARMACISTUL *(se face că nu observă mîna întinsă; tăios, accentuează)* : Soţia mea are o voce de argint. *(Continuă, fără vreo altă introducere.)* Deacum, de mutat, te-ai mutat. Sper însă că n-o să începi şi dumneata, ca celălalt, să-mi baţi darabana în cap toată noaptea ! Hai, Celia ! *(O apucă de braţ şi aproape o smuceşte spre apartamentul lor.)*

EL : Domnule Farmacist ! *(Farmacistul se oprește, se întoarce. El continuă zîmbitor, amabil.)* Într-o căldare în care s-a stins var, există și acum o bidinea. Le-am găsit în baie. Dacă este bidineaua dumneavoastră, v-o puteți lua oricînd. Și cei de la poliție, dacă ar fi știut că este a dumneavoastră, cu siguranță vi-o înapoiau. *(Farmacistul se schimbă complet la față. El însă continuă liniștit.)* De altfel, nu înțeleg de ce bidineaua a împrumutat-o tocmai Cirin. Foișorul a fost văruit pentru a fi acoperite petele de sînge. Sîngele aparținea lui Cirin. Ce l-ar fi putut determina pe Cirin să-și văruiască propriul lui sînge ?! Și nici nu-i în obiceiul celor înjunghеați să aibă asemenea îndeletniciri domestice. *(Plictisit.)* În sfîrșit, asta-i treaba poliției. *(Cu inocență.)* Nu, domnule Farmacist?

(Farmacistul ține un braț pe după umerii Celiei. O strînge nervos. Îl privește fix, numai pe El. Un moment, amîndoi se înfruntă din priviri. Farmacistul, cu ură; El, zîmbitor. Farmacistul pare gata să se năpustească asupra Lui. Intervine însă Celia.)

CELIA *(Farmacistului)* : Să intrăm !

(Deschide ușa apartamentului lor. Farmacistul abandonează. Celia, stingherită. salută pe toți cu un „bună seara !". Intră în apartamentul lor. Farmacistul o urmează. Înainte de a închide ușa în urma lor, se mai uită, o dată, cu ură, la El.)

EL *(zîmbind)* : Pașnici oameni în casa dumneavoastră, domnule Profesor !

PROFESORUL : Nu înțeleg ce s-a întîmplat cu domnul Farmacist. Are, probabil, vreun necaz. Altfel, e foarte detreabă. Inchis a fost întotdeauna, însă liniștit, foarte liniștit. Nu înțeleg de ce a fost în seara asta atît de furios.

EL : A avut dreptate, am făcut o gafă de neiertat. Specialitatea mea, gafele !

PROFESORUL : Mă simt prost față de dumneata, m-am lăudat că am o casă liniștită.

EL : Pentru mine, să nu vă faceți nici o problemă. Stau toată ziua și lucrez, nu ies deloc din casă, și asta e destul de monoton. Seara îmi prinde bine cîte o distracție.

PROFESORUL : Oricum . . .

EL : Să uităm totul. Voi avea grijă să nu mai creez prilejuri de încordare. Dacă doresc ceva, este numai și numai liniște.

PROFESORUL : Foarte bine, foarte bine, am știut eu, cu un om ca dumneata nu se poate certa nimeni.

EL : Doamnă Maria, puteți să-mi faceți un serviciu ? Răsplătit, bineînțeles !

MARIA : Cum să nu !

EL : Să-mi cumpărați unele lucruri, mai ales de mîncare.

MARIA : Chiar m-am gîndit : ce-ați făcut azi toată ziua ?

EL : M-am descurcat tot cu ajutorul lui Cirin. Am împrumutat două cutii de conserve. Am observat că el nu le folosea și termenul de garanție era pe sfîrșite, se puteau strica. Bineînțeles, i le înapoiez. Ca și pe celelalte : săpunul, pasta de dinți, pijamaua. Fiindcă a venit vorba, pijamaua v-ar fi greu să o spălați ? Vreau să i-o înapoiez curată.

MARIA : A, nu, nu, numai asta nu ! Nu pot spăla ceva de-al lui.

EL : Nu-i nimic, o spăl eu. In tinerețe, am lucrat un timp la o spălătorie. Am făcut o listă de ce am nevoie. V-aș fi recunoscător. Mi-e greu să ies din casă. Lucrarea de care v-am vorbit îmi absoarbe tot timpul, trebuie predată la termen, și-n general, drumurile prin piață mă obosesc.

MARIA : Se poate, domnule, vă aduc orice. Cu spălatul pijamalei, să mă iertați, este peste puterile mele. Lucrurile dumneavoastră, dacă vreți...

EL : Mulțumesc, doamnă Maria. Mai am o rugăminte : poate aveți puțină pîine proaspătă, tot pînă mîine. Eu aș răbda, dar mai am de hrănit pe cineva, acum sîntem doi în foișor. Pasărea aceea, domnule Profesor, s-a întors.

MARIA : Pasărea ?...

EL : Da, doamnă Maria, o pasăre. I-am promis să-i fac rost de pîine proaspătă.

MARIA *(asupra căreia cuvîntul „doamnă" are un efect magic — El pare conștient de lucrul acesta)* : Cum să nu, vă aduc îndată. *(Iese.)*

EL *(Profesorului)* : Cirin mai are o jumătate de franzelă, dar e prea uscată.

(Profesorul iar nu știe ce să răspundă. Maria revine, aducînd o bucată de pîine ; i-o dă Lui.)

EL : Mulțumesc ! Poftim lista de cumpărături și banii. Adăugați și costul pîinii din seara asta. Noapte bună, domnule Profesor, noapte bună, doamnă Maria !

MARIA : Noapte bună !

PROFESORUL : Noapte bună. Spor la lucru !

(El urcă scările, intră în foișor. Profesorul și Maria l-au urmărit cu privirea.)

MARIA *(desface hîrtia cu lista de cumpărături)*: Vai, domnule Profesor, priviți cîți bani mi-a lăsat!

PROFESORUL: Fă-i cumpărăturile, și ce rămîne, îi dai mîine înapoi. *(Cu alt ton.)* Știi ce cred eu? Trebuie să fie vreun savant: caută liniștea, îi este capul doar la lucrarea aia a lui... *(Cu certitudine.)* Fuge de lume pînă o termină. În rest, nu-l interesează nimic. Așa-s ăștia!

MARIA: Bine spuneți, savant trebuie să fie! Unui om normal nu se putea să nu-i pese de domnul Cirin!

PROFESORUL: Noapte bună, Mario!

MARIA: Noapte bună, domnule Profesor!

(Se îndreaptă fiecare spre camera lui. Maria cercetează lista pe care i-a dat-o El.)

MARIA *(chiar lîngă ușă, se întoarce)*: Domnule Profesor, uitați-vă ce scrie aici: zece litri de spirt!

PROFESORUL: Pentru experiențe, Mario!

MARIA: Pe Cirin tot experiențe de-astea l-au băgat în mormînt. *(Iese.)*

PROFESORUL *(privește spre foișor)*: Păcat! *(Stinge lumina din hol, iese.)*

(Rămîne luminat doar foișorul. El își scoate haina și o pune cu atenție pe spătarul unui scaun. Își umple paharul dintr-un volum-bidon, bea. O umbră trece prin dreptul ferestrei, se aud un fîlfîit de aripi și țipătul cucuvelei.)

EL *(spre fereastră)*: Ai venit? De ce s-o fi speriind lumea de tine? *(Taie o felie din pîinea luată de la Maria, se apropie de fereastră. Vorbește păsării.)* Hai, vino, mănîncă, nu te teme! Mîine ne va aduce doamna Maria ceva mai bun. *(Se uită la ceas.)* Zece, pragul nopții. *(Păsării.)* Noapte bună! *(Închide fereastra, se duce la ușă, o întredeschide ușor, ascultă cu atenție, murmură.)* Au adormit! *(Se întoarce de la ușă, bea un pahar, apoi, brusc, face un pas spre mijlocul camerei și se trîntește jos. Produce un zgomot înfundat. Se ridică încet, își freacă un umăr, bombănind.)* Ipotezele trebuie verificate cu orice sacrificii! *(Se îndreaptă spre cuierul de lîngă ușă, își ia trenciul, îl leagă cu cordonul sul, lăsînd să atîrne o mînecă. Se duce la fereastră, o deschide larg. Spune păsării.)* Dă-te puțin la o parte! *(Se aude fîlfîitul de aripi. El lasă pardesiul să cadă jos, prin fereastră. Pare satisfăcut. Se îndreaptă la ușă, o întredeschide și începe să tragă iar cu urechea. Nu în zadar, jos începe să se anime. Întîi apare Profesorul; aprinde lumina și se uită îngrijorat în sus. Apoi, ușor, cu teamă, se întredeschide ușa Mariei. Vede lumină și îndrăznește să iasă din camera ei.)*

MARIA: Ați auzit și dumneavoastră?

PROFESORUL: Da.

MARIA: Parcă a fost trîntit cineva de podea.

PROFESORUL: Ar trebui să vedem.

MARIA: Eu una nu mă duc.

PROFESORUL: Am să urc eu.

MARIA: Nu se poate, nu vă las, trebuie un om mai în putere. Domnul Farmacist!

PROFESORUL: Oare s-a trezit?!

MARIA: Se poate, i-a bufnit doar în cap!

PROFESORUL: Să-l rugăm! *(Bate la ușa Farmacistului, strigă ușor.)* Domnule Farmacist!

FARMACISTUL *(apare în ușă; e încruntat, vorbește aspru)*: Ce doriți?

PROFESORUL: N-ați auzit?

FARMACISTUL *(violent)*: La ora asta?! Ce să aud? N-am auzit nimic.

MARIA: Cum se poate?! Sus, în foișor...

(Celia a apărut și ea în ușă.)

PROFESORUL: Parcă s-a prăbușit un trup. După aceea, prin fața ferestrei mele a pogorît o umbră. Parcă a fîlfîit o pasăre uriașă. Mă tem să nu se fi întîmplat ceva.

MARIA: Vai, domnule Profesor, nu mai cobiți!

FARMACISTUL: Și ce trebuie să fac eu în toată povestea asta?

PROFESORUL: Ar trebui să urcăm, să vedem ce s-a întîmplat.

FARMACISTUL *(iritat)*: Și cum, domnule Profesor, pentru atîta m-ați sculat?!

MARIA: Era nevoie de un bărbat în toată puterea cuvîntului!

PROFESORUL *(vexat)*: Maria!

CELIA: Du-te, și eu am auzit bufnitura! Poate îi este rău băiatului.

FARMACISTUL *(aspru)*: Tu de ce-ai mai ieșit? O fi răsturnat vreun scaun, și noi ne agităm aici ca niște caraghioși!

PROFESORUL: Trebuie văzut. Nu putem lăsa omul la nevoie.

FARMACISTUL *(ferm)*: Eu nu urc!

PROFESORUL: Mario, hai amîndoi!

MARIA: Aș urca, dar nu pot; pe cuvînt, nu pot. Simt că mi se taie picioa-

rele și nu pot face un pas. Dacă îl găsim ca și pe domnul Cirin ? !

(Se lasă o tăcere generală. Fiecare este stingherit.)

DOMNIȘOARA BELOUS *(din ușa camerei)*: Lăsați, mă duc eu !

PROFESORUL : Domnișoara Belous ! Ați auzit și dumneavoastră ?

BELOUS : Bineînțeles !

MARIA : Nu urcați, domnișoară, dacă este... dacă nu mai este... N-o să-l puteți uita niciodată. Vă strică nopțile, o să-l visați mereu.

PROFESORUL : Lăsați, urc eu. Pentru mine nu mai are importanță. Eu nu mai am nopți multe.

BELOUS *(zîmbind)*: Prea amplificați lucrurile ! Urc singură. *(A și ajuns sus. Se oprește, se uită la cei de jos, care s-au adunat ciorchine la piciorul scării. Chiar și Farmacistul pare captat.)*

MARIA *(încurajator)*: Stăm aici cu toții !

(Belous le mai zîmbește o dată, apoi intră în foișor. A închis ușa în urma ei. El stă la masă cu nelipsitu-i pahar în mînă. Cînd o vede, sare în picioare. Pare uluit.)

EL : Va să zică, nu m-am înșelat, într-adevăr tu ai fost ! Dacă aș fi fost sigur...

(Începe să zîmbească și, în cele din urmă, rîde cu o bucurie cuceritoare. Belous, care i-a cercetat întreaga mimică deosebit de atent și chiar cu emoție, pare să se destindă. Rîde și ea. Amîndoi se privesc și rîd stăpîniți de o bucurie copleșitoare, care umple întreg foișorul. El se îndreaptă spre ea și, firesc, o cuprinde în brațe și o sărută. S-a purtat la fel de „ca la el acasă" și de data aceasta. Domnișoara Belous nu face nici un gest să-l oprească, dimpotrivă, îl îmbrățișează și ea. La sfîrșit însă, după ce El a lăsat-o din brațe, la fel de firesc ca și El, face un pas înapoi, îi zîmbește și-i dă o palmă.)

BELOUS : Ca să ții minte că nu se scapă atît de ușor de-o nevastă !

EL : Foarte bine, lucrurile se desfășoară normal ! *(Își freacă obrazul lovit.)* Știam că ai personalitate.

BELOUS : Cei de jos sînt alarmați. Ce-ai trîntit aici ?

EL : Am să le explic. *(Se îndreaptă spre scaunul pe spătarul căruia îi este haina. Și-o îmbracă.)*

BELOUS : Veșnic gentleman ; în cămașă, nu se cade să apari în fața străinilor.

EL *(aranjîndu-și butonul manșetei drepte)*: E ceva reflex, în tinerețe am fost un timp șef al protocolului la Ministerul de Externe.

BELOUS : Minți de îngheață apele. Tu, cînd spui adevărul, ești stingher. Tot ți se mai desprinde butonul manșetei drepte ?

EL : Tot.

BELOUS : Curios, de ce numai la manșeta dreaptă, butonii se mai schimbă doar între ei, nu ?

EL *(o îmbrățișează din nou, o sărută)*: Simplă întîmplare, draga mea, simplă întîmplare !

BELOUS *(se desprinde din îmbrățișarea lui)*: Aici, toți mă știu de „domnișoara Belous" ! Îndreaptă-ți cravata înainte de a ieși.

(Iese singură, înainte. Grupul celor de jos stă și acum încremenit, încordat, la capătul scării.)

MARIA *(cu glasul sugrumat de emoție)*: E viu, domnișoară ?

BELOUS *(și-a apăsat mîna pe buze)*: Foarte !

EL *(ieșind din foișor)*: Încă viu. Sper să nu vă deranjeze prea mult, domnule Farmacist !

FARMACISTUL *(iritat)*: Ce vorbe sînt astea, domnule ?

EL : Cer iertare pentru zgomot. M-am împiedicat și am căzut. Tatăl meu avea o părere foarte proastă despre mine. Susținea că sînt bleg. Probabil, avea dreptate. M-am împiedicat de marginea covorului.

PROFESORUL : Și pasărea ? ! A pogorît pasărea uriașă iar ! Am văzut-o cu ochii mei. A pogorît pe pămînt.

FARMACISTUL : Ați visat !

PROFESORUL : Nu, m-a trezit bufnitura.

EL : Probabil, mi-ați văzut pardesiul. L-am scăpat de pe balcon. Voiam să-l scutur. Dacă cineva scapă un pardesiu sau un om, viu sau mort, de pe balconul foișorului, e firesc să-l vedeți, aveți fereastra dedesubt. Cum e firesc să-l vadă și domnul Farmacist, care de asemenea are o fereastră dedesubt.

FARMACISTUL : Sper că de-acum n-o să ne mai sculăm în fiecare noapte pentru prostii de felul ăsta !

PROFESORUL : N-am vrut să vă deranjez. De cînd cu întîmplarea cu Cirin, mi-s nervii zdruncinați.

FARMACISTUL : Să mergem, Celia !

(Intră amîndoi în apartamentul lor.)

EL : Să-mi aduc pardesiul ! *(Iese pe ușa principală.)*

MARIA *(lui Belous)*: Ai curaj, domnișoară!
PROFESORUL: Vă potriviți cu el.

(El a apărut în ușă, cu pardesiul pe brat. A auzit părerea Profesorului, zîmbește larg. Belous îi vede zîmbetul.)

BELOUS: Totuși să ne culcăm. Noapte bună!
PROFESORUL } **Noapte bună!**
MARIA }
EL: Noapte bună! *(Special.)* Noapte bună, domnișoară Belous! *(Fiecare se îndreaptă spre camera sa. El urcă scările. Profesorul s-a oprit la ușa camerei sale și a așteptat să iasă Belous și Maria. Apoi se adresează Lui, care este de-acum pe la jumătatea scării.)*
PROFESORUL *(șoptit)*: Domnule! *(El se întoarce, coboară treptele.)* Să nu credeți că vorbesc aiurea, ca un bătrîn senil. Știu ce spun. N-am visat. Într-o noapte, totul s-a petrecut la fel. Cam la aceeași oră, s-a auzit în foișor o bufnitură.
EL: Și totodată, sau chiar mai înainte, un țipăt!
PROFESORUL: Nu.
EL: Nici zgomotul unei încăierări?
PROFESORUL: Nici; doar o bufnitură, parcă se prăbușise un trup. Apoi, liniște. Stăteam în pat, treaz, atent. Priveam pe fereastră. Era o noapte foarte întunecoasă. Credeam că totul s-a liniștit, cînd am văzut pasărea. Era mare și mai întunecată decît bezna. A pogorît pe pămînt ca o umbră. Mai mult s-a prăbușit. Cred că avea o aripă ruptă, fîlfîia dezordonat, *(Accentuat.)* De atunci nu l-a mai văzut nimeni pe Cirin! Acum sînt convins, în noaptea aceea a fost ucis.
EL: S-ar putea să aveți dreptate, domnule Profesor. Din foișor se poate ieși și pe altă cale decît pe scara asta, care scîrțîie de trezește și morții din somn. E o observație de-a mea. A crescut în grădină un vișin, care și-a întins o creangă pînă lîngă balconul foișorului. Poți omorî în foișor pe cineva, îi astupi rana cu o cămașă, îi legi mîinile și picioarele tot cu rufe și-i dai drumul în iarba înaltă de jos, direct de pe balcon, aerul nu scîrțîie. Chiar dacă se uită domnul Profesor pe fereastră, nu vede, la lumina unui fulger, decît o pasăre uriașă, care coboară pe pămînt. Apoi, se rostogolește un tunet, și totul recade în tăcere, întuneric și ploaie. După aceea, cobori pe vișin, duci cadavrul într-un beci, te întorci, te sui în vișin, sari pe balcon și ajungi acasă, în foișor, fără să-ți deranjezi vecinii din somn, cum am făcut eu în noaptea asta. Dacă nu mă împiedicam de covor, nu vă provocam neplăceri.
PROFESORUL: Aaa, domnul Farmacist! Nu-i nimic. Așa-i el, ursuz, dar altfel om detreabă.
EL *(are un zîmbet nedefinit)*: Sînt convins. Noapte bună, domnule Profesor!
PROFESORUL: Noapte bună! *(Intră în camera lui.)*

(A rămas doar El. Stinge lumina în hol și urcă în foișor. Se îndreaptă spre masă, își umple un pahar, îl bea. Mononghează.)

EL: Soțiile nu trebuie subestimate. *(Își pipăie absent butonul manșetei drepte — ticul lui.)* Încep să cred că, pentru domnișoara Belous, aș fi și eu în stare să arunc cuțitul în gîtul lui Cirin.

(Începe să fluiere melodia lui veselă. Își scoate haina și o pune pe spătarul unui scaun. Un gînd îl face să-și întrerupă fluieratul. Își îmbracă din nou haina. Strînge nimicuri de pe masă și aduce încă un pahar pe care, împreună cu al lui, îl umple dintr-o carte-bidon. Se uită într-un raft cu cărți, din care scoate una. Se răstoarnă într-unul din cele două scaune de lîngă masă, gustă o gură din paharul său, îl umple la loc, apoi începe să răsfoiască volumul. Fasciculul unui reflector atrage atenția asupra ușii apartamentului domnișoarei Belous. Ușa se deschide și domnișoara Belous intră în hol, ajunge pînă la prima treaptă a scării; aude însă un zgomot, întoarce capul spre ușa Farmacistului și imediat se întoarce și dispare în camera ei. Se deschide ușa Farmacistului și acesta apare în cadrul ei. În tot ceea ce face, evident, caută să evite orice zgomot. Șovăie puțin, apoi urcă scara spre foișor. Acolo se oprește, șovăie din nou. Prin ușa ușor întredeschisă, Belous l-a urmărit. Spre surprinderea Farmacistului, ușa foișorului se deschide larg și El apare zîmbitor.)

EL: Poftiți, domnule Farmacist, vă așteptam! Nu vă mirați, totul este explicabil. *(Farmacistul a intrat în foișor. El, amabil, a închis ușa.)* Vă rog, luați loc! Paharul acesta l-am umplut pentru dumneavoastră.
FARMACISTUL *(aspru)*: N-am venit să beau!
EL *(continuă să fie zîmbitor, îi întinde un pahar)*: Totuși! Mulți ani!
FARMACISTUL *(în silă, mîrîit)*: Mulți ani!

EL *(rîde)*: Aţi folosit un ton de parcă v-aţi gîndit la ani de puşcărie.

FARMACISTUL *(nu răspunde, bea însă paharul pînă la fund)*: Acum putem începe, domnule inspector?

EL: „Inspector"!? De ce inspector?

FARMACISTUL *(rîndul lui să zîmbească)*: Pe ceilalţi i-aţi putut uşor înşela: un bătrîn, o femeie simplă, de prea multă bună-credinţă, şi soţia mea, care la fel îşi închipuie că în toţi oamenii poţi avea încredere... Cu mine însă, lucrurile stau altfel. Am cinci ani de front!

EL: De ce tonul ăsta? Nu vă înţeleg. De la început v-aţi comportat cu mine ostil. Şi, credeţi-mă, îmi sînteţi teribil de simpatic.

FARMACISTUL: Şi eu îţi apreciez calităţile: politeţea, veşnica bună dispoziţie, metoda foarte originală de investigaţie...

EL: Iar!

FARMACISTUL: Nu încerca să mă convingi! Oficial, deschis, poliţia n-a reuşit să facă nimic în privinţa asasinării lui Cirin. Şi-atunci, a trimis un om inteligent...

EL: Mulţumesc!

FARMACISTUL: Travestit în...

EL: În om normal.

FARMACISTUL *(început de zîmbet, repede reprimat)*: Într-un om obişnuit. Care să se amestece cu ceilalţi, să le cîştige încrederea, să le studieze reacţiile, să-i tragă de limbă. Aşa cum ai procedat! Te-ai instalat în camera victimei, a lui Cirin, ai îmbrăcat pijamaua lui, dormi, bei, rîzi, şi-i studiezi pe toţi. Din cînd în cînd, regizezi scenete — de exemplu, te trînteşti la pămînt — şi studiezi efectele. Aşa a fost cu...

EL: Mda, este o idee. Totuşi, n-am ce face, trebuie să vă dezamăgesc. Sînt cu adevărat un om banal, nici gînd să fiu poliţist. Realitatea este că am căutat un colţ liniştit, şi nu l-am găsit. Este criză de colţuri liniştite.

FARMACISTUL: Este firesc să nu recunoşti. Ştii de ce-am venit aici? Fiindcă mi-e frică de dumneata!

EL: De mine?!

FARMACISTUL: De dumneata, de nedreptate, mai precis, de neputinţa de a împiedica nedreptatea.

EL: Complicat, domnule Farmacist, prea complicat! Admiţînd că aş fi poliţist, practic, de ce să vă fie frică?

FARMACISTUL *(încordat)*: Dumneata mă suspectezi, crezi că eu l-am ucis pe Cirin.

EL: Nu suspectez pe nimeni, nu am calitatea s-o fac şi-mi şi displace. Este însă adevărat că foarte multe împrejurări te indică pe dumneata ca asasin al lui Cirin.

FARMACISTUL: Am venit să-mi spui totul, în faţă: ce te face să crezi că eu l-am ucis?!

EL *(modest)*: O simplă ipoteză. V-o expun, doar de dragul raţionamentului. Crima a avut loc în foişor. Apoi, urmele au fost şterse, podelele spălate, pereţii văruiţi. Sînt lucruri pe care le putea face numai un om care cunoaşte cu precizie foarte multe amănunte: topografia casei şi a împrejurimilor, obiceiurile lui Cirin şi ale celorlalţi — cînd se culcă, cînd nu sînt acasă, unde se ţin cheile, şi aşa mai departe. Deci, Cirin nu putea fi asasinat decît de cineva care locuia aici.

FARMACISTUL: E absurd, ne cunoaştem între noi extrem de bine. De ani de zile locuim împreună. Nici unul dintre noi n-ar fi fost capabil.

EL: Cunoşti un om atîta timp cît n-a survenit o împrejurare nouă, complet nouă, care să-l schimbe, să-l facă să reacţioneze cu totul altfel. Şi aşa am ajuns la mobilul crimei. Ce l-a determinat pe asasin să-l omoare pe Cirin? Domnule Farmacist, eu prefer să mă opresc aici.

FARMACISTUL: Nu, spune-mi tot ce gîndeşti!

EL: Dumneavoastră mi-aţi cerut-o, eu nu mi-aş fi permis. Să spunem, un mobil de ordin ... sentimental. Cirin era un om care ştia să cucerească o femeie. Avea multe legături de felul acesta. Totuşi, la un moment dat, abandonează toate legăturile sale amoroase. Felul lui de viaţă se schimbă. Straniu pentru un om cu temperamentul lui. Poate, în sfîrşit, a găsit o femeie superioară din toate punctele de vedere, care-l captează cu desăvîrşire şi este capabilă să-l transforme. Totuşi, paradoxal, nimeni, absolut nimeni, nici o femeie nu-i mai intră în foişor. Nu mai rămîne decît o singură posibilitate. Femeia aceasta locuieşte aici, în casă.

FARMACISTUL: Ascultă!

EL: Dacă vă enervaţi, abandonăm discuţia. Dumneavoastră aţi provocat-o. Eu nu ţineam să vă spun povestea. Pot juca şah şi singur.

FARMACISTUL *(oarecum se calmează)*: Continuă!

EL: Pe atunci, în casă, nu erau decît două femei. Domnişoara Belous încă

nu se mutase. Maria, mă îndoiesc să mai poată declanșa pasiuni.

FARMACISTUL: Și-atunci, rămîne Celia mea!

EL: În sfîrșit, raționamentul meu este sprijinit de cîteva indicii: frumusețea deosebită a doamnei Celia, vîrsta ei, vîrsta dumneavoastră... și, după aceea, unele comportări pe care le-ați avut și care mă mir de ce nu le-ați evitat. O stare de panică, ieșiri nervoase, în sfîrșit, mici amănunte, care, adunate...

FARMACISTUL: Fac din mine un asasin!

EL: Domnule Farmacist, propun să schimbăm subiectul conversației noastre. Să spunem că am făcut împreună doar un exercițiu de logică, ne-am distrat ca doi oameni inteligenți la un pahar de brandy.

FARMACISTUL: Nu, acum vreau să dau și eu unele explicații. Probabil, n-ai să le crezi, totuși trebuie să le dau. Dumneata faci o risipă de inteligență, pentru a stabili dacă am ucis un om. Mă jignești. Sînt erou al războiului. *(Face o pauză.)* Războiul a izbucnit cînd eram în ultima clasă a liceului. Aveam 18 ani. M-au mobilizat. Am făcut frontul, apoi a urmat prizonieratul. M-am reîntors în țară cînd am împlinit 25 de ani. Anii cînd se formează caracterul, se definește personalitatea, felul de a privi viața, i-am trăit în condiții excepționale. A fost tragedia generației mele. M-am întors invalid sufletește, și chiar mai mult. Nimic nu mai căpăta importanță pentru mine, fiindcă aveam un termen de comparație prea puternic: lunci pline de cadavre. Uneori, regretam că m-am întors de pe front. Și, în sfîrșit, am întîlnit-o pe Celia. De-abia atunci s-a sfîrșit războiul pentru mine. Celia a pus capăt celui de-al doilea război mondial. Aveam nevoie de fericire — am găsit-o pe Celia. Aveam nevoie de liniște — m-am mutat în casa Profesorului.

EL: N-am știut că jocul meu stupid de-a hoții și polițiștii poate provoca asemenea amintiri. Îmi pare rău.

FARMACISTUL *(pare că n-a auzit, își toarnă un pahar, îl bea, continuă)*: Între mine și Cirin a existat un conflict. Datorită profesiei, pot procura diferite produse farmaceutice. Într-o seară m-a chemat aici, la el; credeam că nu se simte bine. Era sănătos. Mi-a propus să-i fac rost de niște heroină. Voia s-o speculeze, probabil. Mi-a oferit sume ispititoare de bani. L-am refuzat, eram indignat. Și-atunci...

EL: Cirin v-a șantajat.

FARMACISTUL: Exact.

EL: Liniștea căsniciei dumneavoastră, pentru cîteva grame de heroină. Simplu.

FARMACISTUL: Bineînțeles, n-am cedat.

EL: Și-atunci a trecut la represalii.

FARMACISTUL: A făcut tot posibilul să creeze impresia că între el și Celia...

EL: Înțeleg. *(Rîde.)*

FARMACISTUL *(surprins)*: De ce rîzi?

EL: Aiurită este și societatea asta omenească: se organizează, adună cu greu bani și plătește un cap inteligent, ca al meu, de exemplu, ca să-l descopere, pentru a-l pedepsi, pe acel care a stîrpit o scîrbă de soiul lui Cirin. De asta rîd, domnule Farmacist, fiindcă Cirin își merita soarta și fiindcă cel care l-a strivit, slavă Domnului, n-a fost descoperit. *(Își bea paharul.)*

FARMACISTUL: N-are importanță, cineva va plăti. Pentru salvarea prestigiului justiției. De rîndul acesta voi fi eu. Povestea pe care am înșirat-o poate să emoționeze pe mulți polițiști, dar n-am cu ce-o dovedi. Singurul care putea să spună adevărul era Cirin. Asta-i tot.

(El se întoarce cu spatele la Farmacist și umple paharele. Farmacistul pare că a luat o hotărîre. Scoate dintr-un buzunar un revolver enorm, militar, și-l îndreaptă spre El.)

FARMACISTUL: Și-acum, ar trebui să vă faceți datoria. Vă înțeleg obligația și nu vă port ranchiună. De oprit însă, trebuie să vă opresc.

(El se întoarce; ține, la fel ca la venirea Farmacistului în foișor, cele două pahare în mînă. Spontan, fața i se luminează. S-a înveselit, evident, îl amuză întîmplarea. Rîde.)

EL: Domnule Farmacist, mă surprindeți! Obișnuit, treaba asta, dumneavoastră, farmaciștii, o faceți cu un hap. E mai puțin zgomotos. Băgați-l la loc în buzunar. În timp de pace, nu face doi bani. Pocnește așa de tare încît ar scula toți vecinii. Altă dată, folosiți un browning cu surdină. Au apărut de curînd, la prețuri convenabile, de-a dreptul populare.

FARMACISTUL *(lasă țeava pistolului în jos)*: Ce fel de nervi ai dumneata?!

EL: Bine alcoolizați. Beți un pahar, să vă liniștească. Oricum, ați trecut printr-un moment greu. *(Farmacistul bea*

paharul.) Încă unul? *(Farmacistul întinde paharul, El îl umple, Farmacistul îl bea și pe acesta. Și El și-a băut paharul.)* Și-acum, să discutăm liniștiți. Domnule Farmacist, observațiile pe care vi le-am înșirat sînt ale mele. Nu oricine vede, nu oricine dispune de un al doilea văz. De moartea lui Cirin s-au mai interesat și alții.

FARMACISTUL: Chiar foarte mult!

EL: Și totuși n-au văzut. Și cu cît trece timpul, se vede mai greu. Oamenii uită, pereții sînt tencuiți și văruiți din nou, cazul Cirin intră în coeficientul cazurilor nerezolvate din raportul înaintat trimestrial la minister și... cam atît.

FARMACISTUL: Vrei să spui c-ai să taci?

EL: Exact. Și e bine s-o faceți și dumneavoastră, regimul închisorilor nu e tocmai confortabil.

FARMACISTUL: Nu-i vorba de regimul închisorilor. Pentru mine, libertatea e Celia. *(Alt ton.)* Este ceva care nu merge! Îți riști cariera!

EL: Aa, cît despre cariera mea, să nu vorbim!

FARMACISTUL: Atunci, de ce-o faci? Ce vrei, în schimb? Iar un șantaj!

EL: A, nu, departe de mine metodele lui Cirin. Tac, fiindcă sînt convins că nu dumneavoastră l-ați ucis pe Cirin. Și chiar dacă l-ați fi ucis, tot n-aș scoate o vorbă, detest delațiunea!

FARMACISTUL *(tot neîncrezător):* Urmărești ceva și nu-mi dau seama.

EL: Se pare că nu inspir deloc încredere, mă descurajați complet, domnule Farmacist.

FARMACISTUL: Deloc. Ești prea detreabă!

EL *(rîzînd):* Și asta, mai mult ca orice, te face suspect! *(Serios.)* Aș vrea totuși să vă fac să aveți încredere în mine.

FARMACISTUL: Nu-ți pierde timpul. Nu cred nimic din ce-mi spui. Și nu m-aștept la nimic bun. Ascultă, domnule, ți-o spun fără înconjur, de asta am urcat: ca să-mi apăr casa, sînt dispus la orice, absolut la orice. *(Deschide ușa, să iasă.)*

EL *(o clipă surprins, își revine):* Alo! *(Farmacistul se întoarce. El, degajat, îi arată revolverul lăsat pe masă.)* Luați-vă și unitățile de artilerie!

(Ironia îl irită pe Farmacist. Se întoarce și își ia revolverul. Se uită la El crispat, cu ură, dar nu mai spune nimic. Iese din foișor și coboară scara, în trombă. Mai are revolverul în mînă. Belous, care a ieșit din camera ei și tocmai urca scara, se oprește, se lipește de balustradă, îi face loc să treacă. Farmacistul trece pe lîngă ea fără s-o vadă.)

BELOUS: Bună seara, domnule Farmacist.

FARMACISTUL *(abia la ușa sa, cînd e gata să intre, își dă seama; se întoarce și salută, făcîndu-i semn cu mîna în care are revolverul):* Noapte bună, domnișoară, noapte bună! *(Intră în apartamentul său, păstrîndu-și aerul absent.)*

BELOUS *(neliniștită, urcă în fugă scara, dă buzna în foișor, cu sufletul la gură):* Ce s-a întîmplat aici?

EL *(calm, își smulge de la buze paharul pe care îl bea):* De cînd a fost omorît Cirin, nimic important.

BELOUS: L-am văzut pe Farmacist coborînd scara. Avea un revolver în mînă...

EL: Pîndești cine-mi intră în casă, nu-i frumos!

BELOUS: Poate din grijă.

EL: Domnișoară Belous, minți. Pur și simplu, nu cred. Niciodată n-am reușit să determin o femeie să-mi poarte de grijă. Mi-ar fi plăcut!

BELOUS: A stat destul de mult la tine.

EL: Farmacistul? Probabil, îi sînt simpatic. De cînd am intrat în casă, am simțit că omul ăsta mă iubește.

BELOUS: De asta îți face vizite, înarmat cu un pistol!

EL *(grav):* Ascultă, Belous, Cirin ăla a reușit să vă transforme pe toți din casă în detectivi. Farmacistul nu avea nici o intenție să mă împuște; degeaba îl bănuiești. Cu pistolul ăla a făcut războiul. Mi-a înșirat niște povești sentimentale. L-am ascultat, din politețe. Asta în privința Farmacistului. În privința asasinării lui Cirin, lasă afacerea pe mîna poliției, e resortul ei. În definitiv, trebuie respectată diviziunea socială a muncii. Altfel, ai să ajungi să mă suspectezi chiar pe mine.

BELOUS *(emoționată):* Noi doi putem să ne ștergem de pe lista suspecților. Nu? Atunci doar nu locuiam nici tu, nici eu, aici. O știi prea bine.

EL: Nu cred că asta are importanță; eu unul, pentru mine nu garantez. *(Sesizează schimbarea lui Belous.)* Ți-e rău? Ce ai?

BELOUS: Rîzi, rîzi, și iar rîzi. De toate, de toți, inclusiv de tine. Rîzi cît vrei, dar ai grijă de tine.

EL *(grav: vorbele ei, se pare, l-au impresionat):* Belous, spune-mi de-asta ai venit după mine?

BELOUS *(zîmbește ironic):* Totuși, sînt soția ta, trebuie în orice situație să

Schiță de decor de arh. Vladimir Popov, pentru spectacolul „Neîncredere în foișor" — Teatrul Muncitoresc C.F.R

fiu alături de tine. Asta-i esența și dificultatea căsătoriei, nu? Ai prevăzut totul, în afară de un amănunt: că eu am să-mi iau în serios rolul de soție. În definitiv, știm atît de puțin unul despre altul... Ne-am cunoscut, jumătate de an mi-ai spus zi de zi că mă iubești, ne-am căsătorit și, după două zile, ai dispărut fără să-mi spui o vorbă.

EL: Obicei de burlac.

BELOUS: În urmă, te-a căutat poliția.

EL: Poliția?

BELOUS: Mi-au cerut informații, și de-abia atunci mi-am dat seama că nu știu mai nimic despre tine.

EL: Și bănuiești că eu l-am ucis pe Cirin?

BELOUS: Nu, dar îmi dau seama că există și această posibilitate. *(Sinceră.)* Ar fi groaznic.

EL: O situație dificilă. Îmi ești soție, ai mai veni alături de mine? Este de esența căsătoriei.

BELOUS: Nu știu, mă tem că nu.

EL: Mda, nu-i plăcut să știi că mîinile care te mîngîie au ucis.

BELOUS *(s-a apropiat de ușă)*: Încă nu cunosc adevărul despre tine, dar prefer să fii polițist decît... *(Iese. El o urmează, restul convorbirii va avea loc pe scară.)*

EL: Fără să vrei, cu vorbele astea, m-ai făcut să sufăr.

BELOUS: De ce?!

EL : Toată tinerețea mea, am dorit să ajung un mare detectiv. Un creier perfect, pus în slujba dreptății, adevărului și așa mai departe. Un ideal spectaculos.

BELOUS : Și ?

EL : N-am reușit. Raportat la idealurile mele, sînt un ratat complet. Probabil, mă doare lucrul ăsta și mă obosește. Caut colțuri liniștite. Vrei să ne așezăm ? Îmi place scara asta. N-are nici o legătură, dar mă face să mă simt ca într-un vechi pavilion englezesc de vînătoare, în care lordul se retrage cu prea frumoasa lui Lady Belous.

BELOUS *(rîde)* : Imaginația ta ! Cu fleacuri de-astea m-ai dat gata... *(Alt ton.)* La nesănsă ne potrivim. Și eu, raportat la idealurile mele, am ratat.

EL *(rîde)* : Caraghioși mai sîntem, Belous, sîntem căsătoriți și habar n-avem nimic unul de celălalt ! Unde voiai să ajungi și n-ai ajuns ?

BELOUS : Voiam să fiu actriță. Ideal tot spectaculos.

EL : Îmda. Și ți-a lipsit un mic amănunt : o scenă.

BELOUS : Nu, am avut o scenă, și-o sală plină de oameni, și un rol principal — Julieta. *(Recită.)* „Vai, singura-mi iubire. A izbucnit din singura mea ură ! Căci sînt osîndită să iubesc. Pe omul ce-s datoare să-l urăsc."

EL *(și-a umplut paharul și n-a fost tocmai atent)* : Ce-ai spus ?

BELOUS : „Un vers ce mi l-a spus un dansator."

EL : Cu siguranță, a fost un mare succes.

BELOUS : Deloc. Singurul meu spectacol. A doua zi m-a chemat directorul și mi-a spus, de la obraz, că n-am ce căuta pe scenă. Atît !

EL : Ca o soție bună ce-mi ești, crezi că mi-ai spus tot ?

BELOUS *(spontană)* : Nu, ar fi de prisos. Tot nu ai avea încredere în mine. *(Alt ton.)* Cu tine cum a fost ?

EL : Aaa, cu mine ? Eu visam să ajung un angakoks.

BELOUS *(silabisește)* : An-ga-koks ! Ce meserie mai e și asta ?

EL : Angakokșii sînt zei ai eschimoșilor. Au puteri multiple : alungă bolile, schimbă vremea, în special însă, datorită unui al doilea văz, pot vedea lucrurile ascunse. Chiar și crimele. Într-un cuvînt, în lumea zeilor eschimoșilor, sînt un fel de detectivi. Într-o noapte, Orngua, ursul alb, a furat luna și a mîncat-o. Banchiza s-a scufundat în beznă și toată lumea a început să caute luna și pe ucigașul ei. Săniile trase de cîini alergau peste tot. Degeaba. Criminalul era de negăsit. Situația era de-a dreptul încurcată. Atunci a intervenit un angakoks. El a văzut ce nu văzuse nimeni : urme de lumină, picături pe ghearele ursului. A înțeles că era vorba de sîngele lunii. Restul a decurs normal : l-a arestat pe urs, care a fost trimis în fața unui tribunal și a restituit luna oamenilor. *(Alt ton ; iese din atmosferă.)* Tîrziu este, povești s-au spus, să mergem la culcare !

BELOUS *(cu regret)* : Să mergem ! *(Se ridică amîndoi în picioare, Belous coboară o treaptă.)*

EL : Tot separat, domnișoară Belous ?

BELOUS *(coborînd în continuare)* : Tot, domnule !

EL : Păcat, domnișoară Belous ! *(Oftează și începe să urce treptele. A ajuns sus, în fața ușii lui.)* Noapte bună, domnișoară Belous ! Și pe mîine !

BELOUS *(a ajuns jos, în fața ușii ei)* : Noapte bună, domnule ! Și pe mîine ! *(Izbucnesc amîndoi în rîs și intră fiecare în camera lui.)*

(Acțiunea continuă în foișor. El intenționează să aprindă lumina, se apropie de șaltăr, dar, de-afară, pătrund razele lunii și El renunță ; pe întuneric, își începe tipicul : își scoate haina, o așază pe spătarul scaunului, își umple un pahar, îl bea, își mai umple unul, își aprinde o țigară și, lîngă fereastră, rezemat de peretele unde au fost găsite petele de sînge, privește noaptea, sorbind cînd o gură din paharul luat de pe masă, cînd un fum din țigară. De afară se aude țipătul cucuvelei. El pare satisfăcut. Deodată, ascunde țigara și se retrage din dreptul ferestrei. Totuși, un timp se mai uită afară, urmărește ceva. Apoi, se depărtează de fereastră, își pune haina și se lipește de peretele ușii, în spatele ei, lîngă șaltăr. În același moment, ușa principală, de jos, de la intrarea în casă, se deschide și apare un bărbat cu gulerul ridicat, cu o pălărie cu borurile în jos, și care, după ce aruncă o privire în jur, foarte atent să nu facă vreun zgomot, dar fără să aprindă lumina, cu o siguranță uimitoare, urcă scara spre foișor. Jos, doar pentru o fracțiune de secundă, Belous întredeschide ușa ei, se uită după necunoscut și, la fel de ușor, închide ușa. Necunoscutul n-a observat nimic. Intră în foișor. Nu aprinde lumina, dar, tot cu siguranță, se îndreaptă spre dulap și trage un anumit sertar. Caută ceva ; după suspinul de ușurare, pare că a găsit. El

aprinde lumina. Necunoscutul se întoarce ca ars.)

EL *(zîmbitor)*: Bine-aţi venit, eram convins că o să vă întoarceţi după antinevralgicele dumneavoastră. Înseamnă totuşi că aveţi dureri de cap. *(Nu se ştie cînd, nu se ştie cum, necunoscutul a reuşit să aibă în mînă un revolver. El pare dezamăgit, ton de reproş.)* Şi dumneata ! Parcă e o manie, toţi care intră în foişor şi dau cu ochii de mine, scot cîte un pistol. *(Aspru.)* Lasă prostiile, doar n-o să-ncepem să ne ciopîrţim. Mai bine, să discutăm serios. *(Îi arată un scaun. El se aşază, necunoscutul însă continuă să rămînă în picioare. El propune.)* Despre antinevralgice, de exemplu.

HOŢUL DE ANTINEVRALGICE *(se trînteşte în scaunul rămas liber)*: Cine eşti ?

EL : Un om, pe care, ieri, l-a durut capul. Umblasem mult prin ploaie. Nu găseam adăpost. Am ajuns aici, complet ud. În sfîrşit, mă durea groaznic capul. Am căutat în dulapul acela şi am găsit nişte antinevralgice. Am înghiţit vreo două şi m-am culcat. Aşa rezolv eu problemele grele.

HOŢUL *(zîmbet ironic, ştie el ce va urma)*: Şi-ai avut un coşmar.

EL : Exact. L-am visat pe fostul chiriaş al foişorului, unul Cirin.

HOŢUL *(tresare, dar îşi revine imediat)*: Care ţi-a cerut socoteală de ce-i mănînci antinevralgicele.

EL : Nu, de antinevralgice n-a spus nimic. Şi-n general, n-a spus nimic. Aş putea înflori povestea, să susţin, de exemplu, că m-a avertizat să mă păzesc de hoţii de antinevralgice, dar omul ăsta nu mi-a spus nimic. Stătea rezemat de peretele de lîngă fereastră, acolo, cu un cuţit bine înfipt în beregată, se uita la mine şi lăsa să i se scurgă sîngele în şuvoaie din despicătura din beregată şi din urechi. Stropise cu el pereţii, ajunsese şi pe jos şi nici nu se sinchisea.

HOŢUL : Şi tu ?

EL : Parcă mă învîrteam în jurul lui şi-i tot spuneam : „Domnule Cirin, te invit să păstrezi curăţenia, nu mă sili să te amendez !"

HOŢUL *(rîde)*: Asta a fost coşmar pentru Cirin, nu pentru tine. Şi, mai departe ?

EL : Azi, Farmacistul de jos mi-a povestit cum era să fie şantajat de cineva. În sfîrşit, tu îţi rişti libertatea, poate chiar viaţa, pentru cîteva pastile antinevralgice. Mi-a trebuit cam mult să pricep că e vorba de caşete cu heroină. Mă ramolesc *(apăsat)*, dragă Cirin !

HOŢUL *(tresare, dă paharul de brandy peste cap ; ameninţător)*: Nu te contrazic deloc. Astea-s stupefiante, eu sînt Cirin, dar tu ?

EL : Un om plictisit, care se distrează căutînd să stabilească cum l-ai determinat pe Carlos să intre în beciul acela plin cu gunoaie. L-am cunoscut destul de bine. Cu toată originea lui sudică, adora igiena. O împingea pînă la pedanterie. Ai realizat o performanţă. *(Brusc, apucă mîna dreaptă a lui Cirin, răsucind-o.)* Chiar dacă are surdină, lasă-l ! *(Hoţul scapă revolverul din mînă ; revolverul cade jos. El îi lasă mîna liberă şi Hoţul şi-o freacă cu o grimasă de durere.)* Trebuie să pricepi că noi doi avem creiere prea bune ca să nu ne înţelegem !

HOŢUL : De ce crezi că ai putea avea mai multă putere de convingere decît Carlos ? *(Ricaneză, satisfăcut de gluma lui.)* Doar ai observat, el n-a prea avut succes.

EL : Nu te subapreciez şi nici nu mă consider mai teribil decît Carlos. Am totuşi un avantaj : spre deosebire de Carlos, faţă de tine nu am nici o obligaţie profesională.

HOŢUL : Susţii că nu te-au trimis special pentru mine ? !

EL : Absolut. În ţara asta m-a interesat o fată, pentru ea am venit.

HOŢUL : Nu cred o vorbă din tot ce-mi spui, dar să admitem că ar fi aşa, ai dat de mine din întîmplare.

EL *(protest)*: Care a fost ajutată şi de puţină logică. Pasiunea mea este raţionamentul. Fără silogisme, aş fi pierdut, blazat, m-aş sinucide. Degeaba mă priveşti neîncrezător, n-ai comis o crimă perfectă. Te-ai purtat corect, inteligent, însă nu perfect. De exemplu, n-am înţeles de ce un om care-l ucide pe altul, şi are apoi nervi suficient de rezistenţi să spele podelele de sînge, să văruiască pereţii, să-i lege rănile, să-i transporte cadavrul într-un beci, de ce se opreşte aici şi nu-l îngroapă ? I s-au terminat nervii ? Nu-i verosimil. Face impresia, pur şi simplu, că a vrut să fie descoperit caadvrul. Asta-i prima întrebare.

HOŢUL : Cu cît îmi dovedeşti că eşti mai inteligent, cu atît îmi dovedeşti că eşti mai periculos. Şi pe Carlos l-am uţis, fiindcă devenise periculos, nu din amuzament. De altfel, nu-i deloc amuzant să...

EL : Sînt de aceeași părere. Mai bine, să ne distrăm cu logica. Mi-am mai pus și alte întrebări. De ce Cirin, care arunca cu bani în stînga și-n dreapta, devine deodată meschin, zgîrcit, și se apucă să-și văruiască singur camera ? Asta-i a doua întrebare. A treia : de ce Cirin a fost asasinat doar cu o singură lovitură de cuțit și cum a fost posibil să fie dată lovitura cu atîta precizie, într-un nod vital și care nu i-a îngăduit să mai scoată nici un strigăt ? Hotărît, nu poate fi vorba de munca unui amator. Asta-i a treia întrebare. A patra : de ce Cirin a coborît în porcăria aceea de beci, îmbrăcat cu ce avea el mai țipător, mai strident — puloverul roșu-aprins, care călca pe nervii tuturor oamenilor ? Nu cumva, în creierul lui mort, s-a născut teama că, după ce fața îi va putrezi, nimeni n-o să mai știe cine-i, și de aceea a socotit că e bine, înainte de a coborî în beci, să-și îmbrace ceva după care să fie recunoscut ? Asta e a patra întrebare. De ce Cirin...

HOȚUL : Destul, m-ai convins ! Ai un creier magnific. Recunosc, datorită lui și numai lui, m-ai descoperit. Întîmplarea n-are nici un rol.

EL : Ba da, trebuie să fiu onest. *(Toarnă.)* Bea, te rog ! Mîncare n-am. Doar niște pîine. Mîine, dacă vrei să mai treci pe aici, te pot primi altfel. I-am dat o listă de cumpărături doamnei Maria. *(Beau amîndoi paharele umplute de El.)* Cu vreo jumătate de an înainte, nu eram aici, dar trebuia să vin aici. Făcusem brusc o pasiune pentru o fată. M-am hotărît să mă căsătoresc cu ea. Mi s-a propus să mai rezolv, aici, o problemă. Un agent secret, venit în țara asta cu mult înaintea mea, cu toate că avusese multe secrete, așa deodată, nu mai voia să lucreze. Trebuia să mă întîlnesc cu el și să-l lămuresc să-și continue munca. Dacă s-ar fi încăpățînat și m-ar fi refuzat, pentru că știa prea multe lucruri, trebuia să-l pun în imposibilitate de a le comunica. În tinerețe, am lucrat un timp la un circ, arunc extrem de bine un cuțit, și sarcina n-ar fi fost prea grea. Am însă principii. M-am hotărît să-mi cîștig pîinea oricum, dar fără a folosi violența.

HOȚUL *(ironic)* : Toți, sau aproape toți, ne amăgim că o să ne facem meseria fără să ucidem. Pînă într-o zi, cînd trebuie să ne salvăm pielea, și atunci, adio principii !

EL : Eu mi-am respectat principiile, am refuzat să-l lămuresc pe agentul acela să-și reia lucrul. Și ei au acceptat. Au trimis pe altcineva, pe Carlos. Eu am venit doar pentru însurătoare.

HOȚUL : Au acceptat, pentru că ai capul bun pentru operații mai fine.

EL : Nu știu, poate. Oricum, m-au lăsat liber să-mi dezvolt pasiunea pentru fata aceea și nu mi-au cerut nimic altceva.

HOȚUL : Totuși ai venit aici, după mine.

EL : Nu, logica s-a terminat. A început întîmplarea. M-am certat cu fata și a trebuit să-mi caut o gazdă. Am nimerit tocmai în foișor. Fără să vreau, am intrat în toată povestea de care m-am ferit. Și, tot fără să vreau, eu, scoarța mea, independent, neautorizată de mine, s-a apucat să rezolve silogisme. Din plictiseală. Așa am aflat că i-ai făcut lui Carlos serviciul pe care trebuia să ți-l facă el ție. Se întîmplă între colegi ! De fapt, mie îmi place povestea de-abia de acum înainte. Felul în care ai rezolvat problema. Ai făcut totul să fii luat tu drept Carlos. Numai așa puteai să scapi de toate obligațiile : obligația de a-ți petrece cîțiva ani într-o închisoare pentru asasinarea lui Carlos, dar mai ales obligația de a-ți continua munca de spionaj. Morții nu mai au obligații, nici penale, nici contractuale. Nici măcar impozite nu plătesc. În zilele noastre, e foarte convenabil să trăiești ca un mort. Asta-i descoperirea ta, ideea ta, și de aceea te admir. *(Ridică paharul — omagiu.)* Ești cel mai inteligent creier pe care l-am întîlnit ! *(Își bea paharul.)*

HOȚUL : Ai găsit răspuns la toate.

EL : Nu ! Există ceva, un singur lucru pe care nu-l pot justifica, nu-l pot înțelege. De ce toate astea, de ce să-l ucizi pe Carlos fizic și pe tine civil, de ce să dai cadavrul lui drept al tău ; într-un cuvînt, de ce nu vrei să lucrezi mai departe ? Meseria ta nu-i deloc banală, dimpotrivă, e variată, interesantă, asigură mari avantaje materiale. Îți poți permite orice lux, orice chef. Pur și simplu, nu te înțeleg. *(Idee.)* Poate, heroina... ? !

HOȚUL : Nu. Ea e, pe undeva, la urmă. Completează cadrul, prăbușirea. Ajută nervii să mai reziste pînă se apropie de moarte și restul. Îmi face serviciul pe care ți-l fac ție, dacă nu mă înșel, bidoanele astea.

EL : Atunci, dragostea pentru prea frumoasa soție a unui farmacist ?

HOȚUL *(rîde)* : Eram sigur. Sînt lucruri pe care, chiar tu, cu inteligența ta formidabilă, nu le poți înțelege. Nu, nu Celia e cauza. Cîntecul ei și gelozia

Farmacistului. Tentația de a trăi, ca Farmacistul, banal, într-o casă liniștită, cu o nevastă care cîntă excepțional și face copii, normal. Tentația de a-ți cîștiga existența oricum, numai omorînd oameni nu. Tentația de a trăi prietenos.

EL : Exagerezi ! Cu puțină dibăcie, îmi închipui, se poate „exercita" și profesia asta, fără să dai în cap cuiva.

HOȚUL : Și eu mi-am închipuit la fel : nu e vorba decît de un șir de aventuri frumoase, în care nu-i necesar nimic altceva decît să fii mai inteligent, mai abil decît celălalt. Degeaba îți vorbesc, nu poți înțelege. Am discuta altfel dacă ai avea și tu un Carlos. *(Ironic.)* Sau poate un Cirin. Apropo, ți-ai dat seama, nu ? *(Aspru, decis, amenințător.)* Din foișor, viu, nu poate ieși decît unul din noi.

EL : Prefer să fiu eu acela, dar să ne gîndim, poate putem totuși să ieșim amîndoi.

HOȚUL : Ți-am spus că meseria mea e mizerabilă. Îmi ești foarte simpatic, nu mi-ai făcut nimic rău, totuși trebuie să te ucid. Sau măcar să încerc. Altfel, degeaba l-am ucis pe Carlos. E destul să afle ei că sînt în viață. Și mă vor găsi oriunde. Apoi mă ucid. Ucid carnea asta speriată, care se chema Cirin. De aceea, unul din noi trebuie să termine cu celălalt. *(Se apleacă și ridică revolverul de jos.)*

EL *(plictisit)* : Ți-a intrat ție în cap că existențele noastre sînt incompatibile simultan pe aceeași planetă, și pace ! Și de ce cu pistolul ? Cuțitul nu mai este bun ? Sau, nu trebuie să mai fie nimic din stilul lui Cirin ? !

HOȚUL : Da, unicul meu interes este să fiu mort *(rîzînd)*... pentru toți ceilalți.

EL : Și unicul meu interes este să fiu viu. Ascultă-mă, mai bine renunță. S-ar putea să fiu mai puțin docil decît Carlos. Și-apoi, cu o împușcătură în foișor, ți-ai aduce foarte multă lume pe cap.

(Hoțul cumpănește puțin, apoi dă drumul revolverului într-un buzunar. Cu cealaltă mînă strînge antinevralgicele de pe masă și le vîră în alt buzunar.)

EL : Ce-ar fi să abandonezi cura de antinevralgice ?

HOȚUL : Nu.

EL : Prea tîrziu ?

HOȚUL : Poate n-ar fi prea tîrziu. Dar nu mai am pe nimeni. Cînd rămîi complet singur, nervii cedează mai repede. Vrei să mă conduci pînă jos, la ușă ? *(El ezită.)* Ar fi stupid să mă vadă cineva din cei de jos. Îmi pun pălăria în cap, îmi ridic gulerul și, dacă iese cineva, îi vorbești tu, spui că ți-a venit un prieten. Sau ți-e frică să mă însoțești ?

EL : Ar fi bine. Mi-e teamă c-am să mor fără să înțeleg ce-i frica. *(Toarnă, îndeamnă, ciocnește.)* Ultimul pahar ! *(Ciocnesc, beau.)* Logic judecînd, pentru tine sînt trei posibilități.

HOȚUL : Două : să te ucid, sau să mă ucizi.

EL : Sau să ai încredere. Știi de ce accept să cobor cu tine ?

HOȚUL : Fiindcă ești un tip încrezut.

EL *(îl bate pe umăr, îndreptîndu-se spre ușă)* : Nu, mi-am pus în gînd să te lămuresc că în mine se poate avea încredere.

HOȚUL *(rîde, ridică din umeri)* : Copilării ! *(Își ridică gulerul raglanului, își înfundă pălăria pe cap.)*

(Ies din foișor. Coboară scara, evitînd zgomotele. Au ajuns lîngă ușa principală, a ieșit doar Hoțul, alias Cirin, cînd, ușa Profesorului se deschide și acesta — în pijama — iese, aprinde lumina și întreabă.)

PROFESORUL : Cine-i ?

EL : Eu, domnule Profesor. E o noapte frumoasă și vreau să mă plimb puțin. Am lucrat toată ziua.

PROFESORUL : Bine, dragă, bine ! *(El iese, închide ușa. Fulgeră. Se aude bubuitul îndepărtat al tunetului.)*

PROFESORUL : Ce mai noapte frumoasă ! O să-l prindă ploaia.

(Ridică din umeri, stinge lumina și se întoarce în camera lui. Aproape imediat se deschide ușa camerei lui Belous. Ea vrea să iasă, dar, concomitent, se deschide ușa apartamentului Farmacistului, care privește în jur și, silindu-se să nu facă zgomot, se îndreaptă spre ușa principală. Are revolverul într-o mînă. Iese. Belous l-a văzut, s-a retras, acum însă se repede în hol, la telefon. Formează un număr.)

BELOUS : Belous. A ieșit chiar acum. Însoțit. Nu, nu-l cunosc. Oricum, grăbiți-vă ! Pe el, nu ! Numai pe străin și numai după ce se despart. *(Nervoasă.)* Știu ce spun. *(Cu o ușoară tristețe în voce.)* E un om foarte periculos. Alo ! Și nu-l uitați pe Farmacist ! Bine,

mîine. *(Pune receptorul în furcă.)* Numai să nu fie prea tîrziu!

(În aceeaşi clipă, de-afară se aude o împuşcătură. Belous tresare. Se îndreaptă spre uşa principală. Fulgeră, tună. Uşa principală este izbită dinafară şi, înăuntru, năvăleşte Farmacistul. Are o figură răvăşită, înspăimîntată. O vede pe Belous, pare mai speriat, ascunde la spate, copilăreşte, mîna cu revolverul. Spune un „noapte bună, domnişoară Belous!" şi se năpusteşte în camera lui. Afară fulgeră şi tună din nou. Celia îşi îndreaptă privirea spre uşa lăsată deschisă. În cadrul ei, a apărut El. E palid. O priveşte pe Belous, lung, puţin surprins. Apoi se reazemă de un uşor, zîmbeşte şi întreabă.)

EL: Mă aşteptai?

BELOUS *(emoţionată):* Da.

EL: În pragul casei, ca o nevastă îngrijorată. Îmi placi.

BELOUS: Ce s-a întîmplat?

El: Nimic senzaţional, am ieşit să mă plimb.

BELOUS: Am auzit o împuşcătură.

EL *(nu acordă importanţă):* A, da, era să uit, un necunoscut a tras spre mine, cu un revolver, şi după aceea a luat-o la fugă. Probabil, m-a confundat. Era întuneric. Oricui i se poate întîmpla să greşească.

BELOUS *(speriată):* Te-a rănit?

EL: Nu. Ori era emoţionat, ori n-avea antrenament.

BELOUS *(răsuflă uşurată):* Mi-a fost frică!

EL *(rîde):* De ce?!

BELOUS: E normal. Ţie, nu?

EL: Nu ştiu de ce, nu mi-a fost niciodată frică. De nimeni şi de nimic. Trebuie să fie o senzaţie interesantă. *(Alt ton.)* Domnişoară Belous, nu-i frumos să pierzi nopţile pălăvrăgind cu bărbaţi suspecţi. Fugi şi te culcă! Noapte bună! *(Aşteaptă să se îndepărteze ea, apoi închide uşa, se îndreaptă şi el spre scară.)*

BELOUS: Vezi? Să aprind lumina.

EL: Nu, nu-i nevoie, m-am obişnuit.

(Urcă scara. Înainte de a intra în foişor, se întoarce şi-i mai urează o dată, făcîndu-i şi un semn din mînă: noapte bună.)

BELOUS *(acelaşi gest):* Noapte bună! *(Deschide uşa, totuşi nu intră.)*

(În foişor, El închide uşa în urma lui. răsuflă adînc şi deodată se prăbuşeşte Belous se repede pe scări, intră în foişor. Îl cuprinde în braţe.)

BELOUS: Te rog... te rog...!

EL *(îşi revine, ridică capul):* Spune-mi, Belous, mi se pare sau a început să plouă?

BELOUS: Nu, plouă cu adevărat.

EL: Lasă-mă, du-te şi vezi! Deschide fereastra, spune-mi cu siguranţă.

BELOUS *(îi aşază capul jos cu grijă, se ridică şi deschide fereastra. Se aude răpăitul puternic al ploii):* Auzi, dragule, plouă. Plouă dezlănţuit!

EL *(înalţă capul, zîmbeşte):* Foarte bine, foarte bine, o să fie o recoltă bogată! *(Este epuizat, cade, capul i se loveşte de scîndura podelei.)*

Cortina

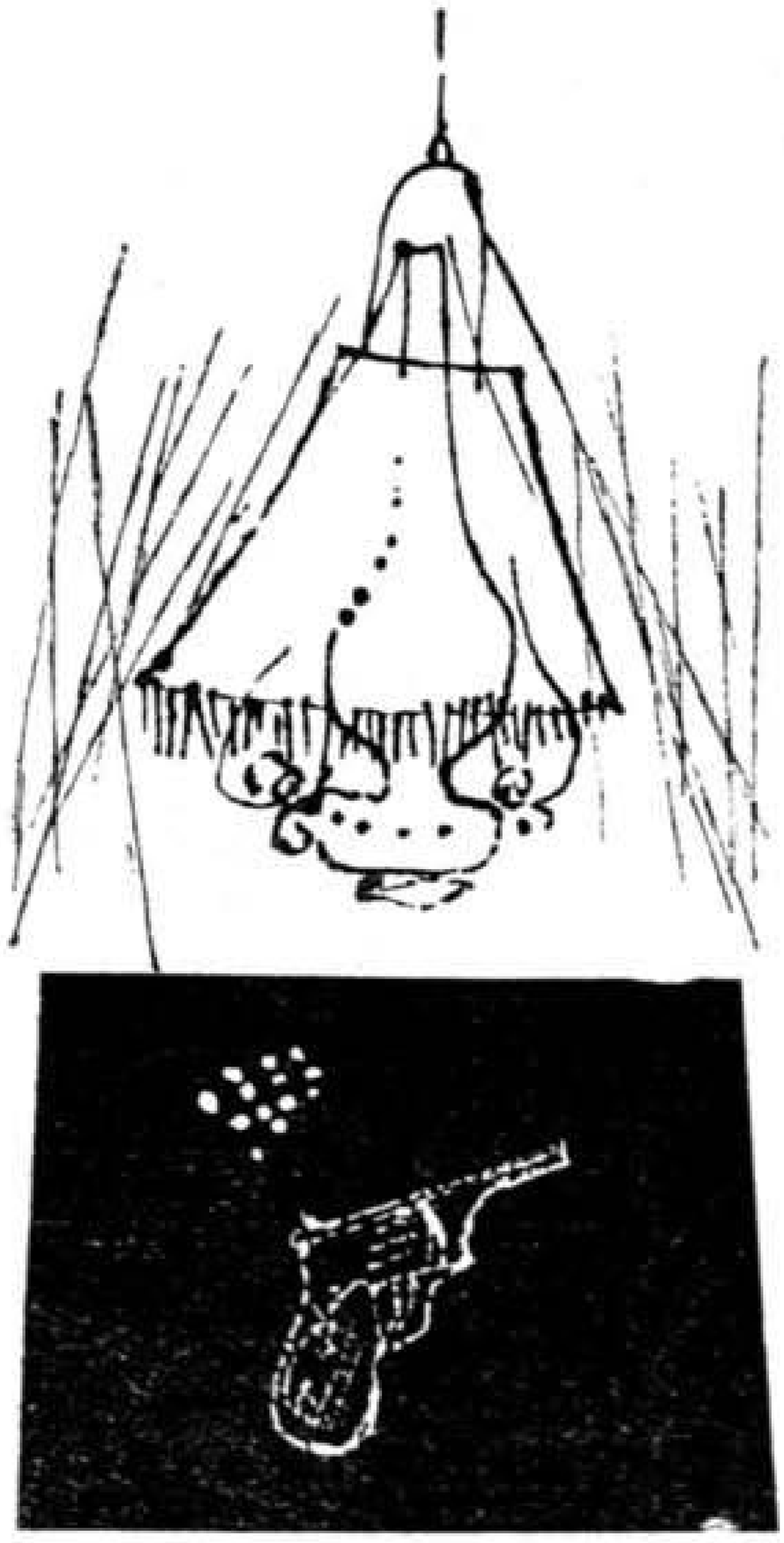

ACTUL AL TREILEA

În foișor. El stă culcat în pat și fumează. Privește, fără să vadă, spre ușă. Belous iese din camera ei, urcă scara și intră în foișor.

BELOUS : Am venit.

EL : Cu adevărat, domnișoară Belous ? *(Belous, îngrijorată, face un pas spre El.)* Nu, stai acolo. Sînt perfect normal. Nu sînt omul care să facă febră dintr-o zgîrietură. Îți vorbesc și totuși nu-s convins dacă ai venit cu adevărat, sau nu. Ți-am spus să nu te-apropii ! *(Trăgînd un fum din țigară, apoi, privind fix spre ea.)* Mai rămîi acolo. Îți spun eu cînd să te apropii. S-ar putea totuși să fi venit. Nu pot fi sigur. De aceea, pot vorbi. Orice ! Înseamnă că-mi spun totul doar mie. Dacă totuși ai venit, poți trage cu urechea, nu mă supăr. *(Mai trage un fum din țigară, dîndu-i drumul încet, creînd iar o perdea de fum între el și Belous.)* Ești frumoasă, Belous ! Aș vrea să fiu farmacist undeva și să cîștig atît cît să plătesc Profesorului chiria pentru foișor, pînă la sfîrșit. Să te aduc și pe tine în foișor, tot pînă la sfîrșit. Să cînți cum cîntă Celia și eu să ascult cum o ascultă Farmacistul. Niciodată nu mi-au mai trecut prin cap prostii din astea. Dacă totuși ai să vii cîndva cu adevărat, să-mi dai mîna ! Să știu cu siguranță că este o realitate. *(Repetă jocul cu fumul de țigară. Belous, cu o mînă întinsă, înaintează spre el. El o privește cum se apropie, cu un aer din ce în ce mai nesigur. După ezitări, se hotărăște să întindă și el mîna. Mîinile li se întîlnesc. Un moment, rămîn așa, apoi, brusc, el o trage spre pieptul lui, o ține strîns. După o tăcere, hohotește în rîs.)* Știi, domnișoară Belous, în sfîrșit mi-e frică ! *(Grav, dar animat.)* Mă gîndeam foarte serios că am să mor fără să tremur și eu, cît de cît, de frică. Am scăpat de-o grijă. *(Alt ton.)* Ai înțeles ceva din tot ce ți-am spus ? A fost un soi de aiureală. Mai bănuiești că am febră ?

BELOUS : În definitiv, de ce nu credeai că am venit ?

EL : Da, asta-i o chestiune suspectă ! *(Alt ton.)* Așa se nasc legendele, domnișoară Belous. Stăteam culcat și fumam. Bine înțeles, mă gîndeam la tine. Priveam spre ușă. Și ai intrat. Fumul de la țigara mea se așezase între noi stratificat, în șuvițe care ondulau. De aceea, mi-ai părut o zeiță din abur albastru-cenușiu tremurător, sau, dacă vrei, una acvatică, striată de valuri.

BELOUS *(rîde, apoi)* : Acum, serios : te mai supără umărul ?

EL : Așa și așa ! Oricum, mă face să trăiesc intens viața.

BELOUS : Spune-mi, aseară, chiar nu ți-ai dat seama cine a tras în tine ?

EL : Nu. Am fost preocupat s-o șterg cît mai repede în casă și n-am văzut decît o umbră la fel de grăbită ca mine. *(Se aude vocea Celiei — cîntă. Belous vrea să mai spună ceva, dar El o oprește.)*

EL : Sst ! Cîntă Celia ! *(O trage lîngă el.)* Să stăm cuminți ! Poate învățăm ceva. Tu să cînți, eu să ascult. *(Se aud bătăi în ușa principală. Vocea Celiei continuă să se audă. Maria iese din camera ei, traversează, fără grabă, holul, deschide.)*

AGENTUL II : Bună seara.

MARIA : Bună seara. Pe cine...

AGENTUL I *(îl dă deoparte pe Agentul II și pășește înăuntru. În tot ce face are multă agresivitate. Maria face un pas înapoi. Agentul I, aspru, direct)* : Unde locuiește Farmacistul ?

AGENTUL II *(cu intenția s-o liniștească)* : Sîntem de la poliție.

MARIA *(departe de a se liniști)* : Vai, iar poliția !

AGENTUL II : Nu vă îngrijorați, nu-i nimic grav.

AGENTUL I : Lasă bocetele, arată-ne drumul !

(Ultimele replici cei doi le-au rostit concomitent. Înainte de a lua Maria vreo atitudine, intră Profesorul.)

PROFESORUL : Ce se petrece aici ? Ce doriți, domnilor ?

MARIA : De la poliție, domnule Profesor. Pentru domnul Farmacist.

PROFESORUL : Pentru domnul Farmacist ?!

AGENTUL II *(în timp ce Agentul I se frămîntă pe loc)* : Sînteți proprietarul casei ? *(Profesorul încuviințează.)*

AGENTUL I : Pierdem vremea. Unde stă Farmacistul ?

PROFESORUL *(cu o nuanță de exasperare)* : Iar anchete ? Aici, domnule. Îl

chem ! *(Bate în uşa Farmacistului. Farmacistul apare în uşă. Celia cîntă mai departe.)* Domnule Farmacist, vă caută dumnealor. *(Şoptit, avertizează.)* Sînt de la poliţie !

FARMACISTUL : Pe mine ! *(Iese, închizînd uşa în urma lui. Se adresează celor doi.)* Pentru ce, domnilor ?

AGENTUL II : Acum, aici, nu vă putem da explicaţii.

AGENTUL I *(aspru) :* Avem mandat de arestare.

FARMACISTUL : Mandat de arestare ?

AGENTUL II : Domnule Farmacist, înţelegeţi situaţia, s-ar putea să nu fic nimic grav. Noi am primit doar ordin să vă conducem.

FARMACISTUL : Da, da, înţeleg. Desigur, n-are ce să fie grav. Vă însoţesc; bineînţeles, vă însoţesc. Doar să-i spun Celiei, soţia mea. *(Apasă pe clanţa uşii. Agentul I face un pas spre el. Farmacistul îşi dă seama, se opreşte, întreabă.)* Dacă trebuie să mă însoţiţi, vă rog ! *(Agentul I vrea să facă un pas spre Farmacist, îl opreşte însă replica Agentului II.)*

AGENTUL II : Nu, vă aşteptăm aici.

(Farmacistul intră în apartamentul său şi aproape imediat cîntecul Celiei se curmă.)

(În foişor)

EL : S-a sfîrşit.

BELOUS : Păcat !

(În hol)

FARMACISTUL *(intră însoţit de Celia, care plînge, ţinîndu-l îmbrăţişat) :* Liniştеşte-te, Celia, fii înţelegătoare ! Lucrurile au să se lămurească. *(Celia îi potriveşte fularul la gît. El continuă să o încurajeze, dar o nuanţă de teamă i se strecoară în glas.)* Nu-i posibil să nu se lămurească ! *(Se adresează celor doi agenţi.)* Domnilor . . .

(În foişor)

EL : Plînge cineva ! *(Se ridică, se îndreaptă spre uşă. În trecere, îşi ia haina de pe scaun. Ies amîndoi din foişor. El, înainte. Farmacistul se îndreaptă spre uşa principală, dar îl vede pe El ; se întoarce, se repede, trece printre cei doi agenţi, se opreşte la piciorul scării, se adresează Lui, gîfîie.)*

FARMACISTUL : Trebuia să-mi închipui că eşti un mare ticălos ! *(Se întoarce, agenţilor.)* Pe el să-l arestaţi, nu pe mine ! *(El nu-şi iese din calmul obişnuit. Doar îşi îmbracă haina, parcă i s-ar fi făcut deodată frig. Belous îl urmăreşte, mai mult chiar, îi prinde toate gesturile.)* El l-a ucis pe Cirin, nu eu. *(Stupefacţie generală. Belous se reazemă de balustrada scării. Farmacistul priveşte în jur, apoi continuă.)*

FARMACISTUL : L-am văzut cu ochii mei. Aseară, în stradă, l-a ucis în faţa casei. I-a aruncat un cuţit în gît. Ca fulgerul. N-a apucat bietul de el nici să ţipe. Abia a horcăit. Domnul ăsta îşi cunoaşte meseria, ucide cu îndemînare. Şi nimeni nu-i spune nimic. E lăsat să trăiască în linişte. Iar oamenii paşnici sînt arestaţi.

(Farmacistul priveşte în jur. Nimeni însă nu pare hotărît să ia vreo atitudine. Chiar agenţii par dezorientaţi. Toate privirile sînt îndreptate spre El. Iar El pare teribil de plictisit. Se adresează agenţilor.)

EL : Domnilor, eu unul sînt la dispoziţia dumneavoastră. Acum, sau cînd veţi crede de cuviinţă. Cu toate că, pentru mine, lucrurile nu-s chiar atît de inexplicabile, pe cît par. O arestare — oricum — constituie un şoc. Un şoc nervos. Eu am toată înţelegerea pentru domnul Farmacist. Pentru situaţia neplăcută în care se află. Dar a susţine că am omorît aseară un om deja mort de cîteva luni mi se pare întrucîtva exagerat. Oricum, repet, dacă socotiţi necesar, vă pot însoţi.

FARMACISTUL : Nu-i adevărat, Cirin trăia, pînă aseară mai trăia ! Credeţi-mă !

(Se lasă o tăcere completă. Surprinzător, agenţii par cei mai dezorientaţi. Se întreabă unul pe celălalt, din priviri. Situaţia pare fără ieşire, cînd, intervine Belous.)

BELOUS : Domnilor, e neplăcut pentru o femeie să recunoască un asemenea lucru. Trebuie totuşi să vă spun : ieri, toată seara, toată noaptea, am stat împreună cu domnul. N-a ieşit un moment din foişor. Pot repeta asta în faţa oricărui judecător. Cred că o arestare în plus nu-şi are rostul. De altfel, după cum v-a spus, domnul vă stă oricînd la dispoziţie. *(Agenţii par neînchipuit de uşuraţi.)*

FARMACISTUL *(ţipă) :* Şi ea minte ! vrea să-şi salveze amantul. *(Agenţii nu-s deloc dispuşi să-l mai asculte.)*

AGENTUL I : Destul, să mergem !

FARMACISTUL : Şi el?! Cu el ce faceţi ?

AGENTUL II : Vom face cercetări. Pînă atunci însă, înţelegeţi situaţia. Nu ne siliţi să . . .

FARMACISTUL *(Lui ; ţipă)* : O canalie, asta eşti ! *(Încovoiat, se îndreaptă spre ieşire. Liniştit, dar cu intensitate.)* Să mă aştepţi, Celia !

(Iese urmat de cei doi agenţi. Celia vrea să se repeadă după el, dar o reţine Maria. Celia plînge. Maria o conduce spre uşa apartamentului ei.)

MARIA *(protector)* : Liniştiţi-vă, doamnă Celia. N-ajută la nimic, liniştiţi-vă !

(Au ieşit amîndouă. El, parcă aşteptînd să se limpezească totul, prin eliminare, se întoarce spre Profesor.)

PROFESORUL : Doamne dumnezeule, în casa mea, tocmai în casa mea !

EL : Nu vă amărîţi degeaba, domnule Profesor. La urma urmei, orice casă este o lume în mic. Şi nu-mi pot închipui o lume de oameni — cît de mică ar fi ea — să fie liniştită. Dintre toţi, eu ar trebui să-mi fac nervi. Pînă azi m-aţi bănuit poliţist. Din seara asta, mă bănuiţi asasin. Mîine, fie că-mi convine sau nu, o să mă bănuiţi victimă, cadavru. Logic, astea trei sînt singurele posibilităţi. Să văd ce-o să-mi mai puneţi în sarcină după aceea.

PROFESORUL : Eu nu-s vinovat, cu nimic nu-s vinovat. Am ridicat casa asta să am linişte. *(Se îndreaptă spre camera lui, obosit, cu umerii lăsaţi.)* Sînt bătrîn, am nevoie de odihnă. *(A intrat în camera lui.)*

EL : Idioată situaţie ! Şi dumneavoastră, domnişoară Belous, ce credeţi, sînt poliţist sau ucigaş ?

BELOUS *(ridică din umeri)* : Ar fi timpul să ştiu. Îmi eşti soţ de-o săptămînă.

EL *(sincer surprins)* : A, da, uitasem. *(Brusc.)* E timpul să mergem la culcare ! *(Se îndreaptă spre scări.)*

BELOUS : Să mergem ! *(El a şi urcat trei sferturi din scară. Belous îl întreabă, de jos, de la piciorul scării, unde a rămas.)*

BELOUS : Tot separat, domnul meu ?

EL *(se opreşte, se întoarce, ezită puţin, apoi, categoric)* : Tot, doamna mea.

(A dispărut în foişor. Belous priveşte în urma lui, apoi intră în camera ei. În foişor, El deschide fereastra. Priveşte afară, în beznă. Plouă dezlănuţit. Bineînţeles, fulgere, tunete, vîntul care şuieră sinistru. În general, atmosfera din actul I. El închide fereastra, totul se linişteşte. Îşi ia valiza, o pune pe masă, îşi pune volumele-bidoane înăuntru, o închide, o lasă pe masă. Îşi aruncă pe el raglanul, luat din cuier. Păturește pijamaua lui Cirin, strînge patul, pune paharele în jur, pare mulţumit. Ürea să-şi îmbrace raglanul, dar îşi aminteşte ceva. Zîmbeşte larg. Scoate din dulap o bucată de pîine, taie o felie, restul îl pune la loc. Fărîmiţează felia, deschide fereastra, înşiră fărîmiturile pe pervaz. Pentru pasărea aceea de noapte. Se uită după ea prin întuneric, n-o găseşte. Ridică din umeri — şi-a făcut datoria —, închide fereastra. Îşi îmbracă raglanul, şi-l încheie, îşi ridică gulerul, ia valiza, mai priveşte o dată în jur, luîndu-şi rămas-bun, se îndreaptă decis spre uşă. Înainte de a o deschide, ezită. Are un moment de slăbiciune. Se lasă într-un genunchi, pune valiza jos, o deschide, scoate un volum-bidon, îl desface, bea cîteva guri direct din bidon, apoi strînge totul. Se ridică, iese cu hotărîre, dar foarte precaut. Coboară scara, pe lîngă perete ; scîrţîie mai puţin. În dreptul uşii lui Belous are o ezitare, se opreşte, întoarce capul, zîmbeşte. Cu greu, îşi continuă drumul. La uşa de la intrare, ia cheia din cui, deschide. Vede sîrma cu care a deschis poarta cînd a venit. Zîmbeşte, o ridică. Apasă clanţa. În aceeaşi fracţiune de secundă, Belous apare în cadrul uşii ei.)

BELOUS *(ţipă înăbuşit)* : Nu ieşi !

EL *(se întoarce, faţa îi este înăsprită, ameninţătoare; o priveşte însă pe Belous şi totul se topeşte într-un zîmbet)* : Trebuia să-mi închipui că n-am să scap aşa uşor de tine ! *(Belous, gravă, tace.)* Nu-s chiar atît de ticălos, mi-a trecut prin minte să te iau. N-a mai fost loc în valiză. E plină toată cu amorul meu dintîi. *(Îşi zgîlţîie valiza, se aud bidonaşele zăngănind.)* Istoria civilizaţiei ! *(Belous, gravă, tristă chiar, tace.)* Să nu plîngi, Belous ! *(De-afară, răzbate zgomotul înteţit al unei rafale de ploaie.)* O face cerul, din belşug, şi pentru tine . . . şi pentru alţii. Lacrimile oamenilor îşi lasă sarea pe pămînt şi se evaporează spre cer. Aşa se formează norii de ploaie. Şi, dracu s-o ia, de-o bucată de vreme, nu ne putem plînge de secetă !

BELOUS : Termină cu fleacurile ! Doar nu crezi că-s o gîsculiţă, care se apucă de bocit fiindcă a părăsit-o bărbatul.

EL : Cu atît mai bine, am o adevărată slăbiciune pentru finalurile cerebrale. La revedere, Belous ! Ar fi fost păcat, o fată ca tine să fi rămas alături de... *(S-a întors, a pus iar mîna pe clanță.)*

BELOUS *(dură) :* Ți-am spus să nu ieși !

EL : Nu se poate, Belous. Trebuie s-o șterg imediat, cît nu se luminează de ziuă. Trebuie să te dezamăgesc. Să știi că ai intrat într-o poveste de dragoste cu un bun-de-nimic, un pungaș de duzină. N-am cu ce plăti chiria, Profesorului și . . . nu, nu mai încape nici o îndoială, trebuie s-o șterg. *(Din nou, mîna pe clanță.)*

BELOUS : Doamne, proastă trebuie să-ți mai fi părut dacă îmi înșiri toate astea ! De fapt, fără să știi, mi-ai făcut un compliment. *(Sec.)* Sub raport profesional ! *(Începe să urce scările.)*

EL *(a tresărit) :* Va să zică, așa !

BELOUS : Da, te invit la o discuție colegială.

(Belous continuă să urce scara. El privește o clipă în urma ei, apoi scoate cheia din broască, o pune la loc în cui, se joacă puțin cu sîrma cu care a deschis poarta, apoi o aruncă jos și o urmează pe Belous. Au intrat în foișor.)

BELOUS : Ascultă !

EL : O clipă ! *(Deschide ușile dulapului, scoate două pahare, deschide valiza, scoate un volum-bidon, umple cele două pahare.)* Ți-am turnat și ție ! *(Își bea paharul.)* Din partea mea, poți începe.

BELOUS : Acum o săptămînă, fiica unui fizician bătrîn, morocănos, dar foarte capabil, s-a căsătorit.

EL : Nimic surprinzător, se spune că este o fată frumoasă.

BELOUS : Mulțumesc. Se mai spune că bătrînul fizician ar fi făcut o descoperire foarte importantă.

EL : Posibil. Prefer femeile frumoase. Fizicienii bătrîni și descoperirile importante mă lasă rece.

BELOUS : Ginerele bătrînului avea alte gusturi. Imediat după nuntă, a șters-o cu tot manuscrisul de 432 de pagini, în care socrul lui își consemnase descoperirea, lăsînd singură o mireasă „frumoasă".

EL : Povestea ta devine interesantă. Și, mai departe ?

BELOUS : S-a dat alarma generală. Agenții contraspionajului au împînzit țara. Un singur lucru era cert : ginerele, împreună cu volumașul socrului, înca nu trecuse granița.

EL : Pînă la urmă, ai să mă faci să cred că ginerele ăsta era un spion.

BELOUS : Toată lumea e de părerea asta. Mai rămîne s-o recunoască el. Măcar față de nevastă-sa !

EL : Eu, în locul lui, m-aș lăsa păgubaș. Aș da manuscrisul bătrînului, și mi-aș vedea de alte treburi. E plictisitor și incomod să ai în circă tot contraspionajul unui stat.

BELOUS : Ginerele, se pare, e de altă părere. De altfel, a reușit să dispară. I s-a pierdut urma tocmai în orășelul ăsta.

EL : Începe să-mi devină simpatic ginerele fizicianului.

BELOUS : Nu-i un oarecare. În meseria lui e unul din cei mai bine pregătiți oameni ai epocii noastre.

EL : Se exagerează ! Pari bine informată . . .

BELOUS : La centru, toți au început să fiarbă. Ginerele ăsta, care-și părăsise mireasa, era prea insolent și începea să le calce pe nervi.

EL : Firesc, e imoral să-ți lași nevasta fecioară și să dispari.

BELOUS : Mirele era de negăsit. Încordarea creștea. Și, deodată, unei fetișcane i-a trecut ceva prin cap. Un tip obraznic de felul ginerelui, chiar cînd este urmărit și trebuie să se ascundă, rămîne tot obraznic. Asta înseamnă că se va ascunde într-un loc unde nici un om obișnuit n-ar face-o, în locul cel mai vizibil, mai discutat, mai public. În păcătosul ăsta de orășel, un singur loc atrage privirile tuturor.

EL : Foișorul Profesorului.

BELOUS : Exact. Am venit cu trei zile înaintea ta. Te aștept de trei zile.

EL *(o privește cu admirație, în tăcere, apoi) :* Belous, am mai observat lucrul ăsta la tine : nu ești proastă deloc ! *(Ca pentru el.)* Așa se și explică c-ai ajuns să lucrezi în branșa noastră.

BELOUS : Nu. Totul mi se trage de la rolul Julietei. Ți-am mai spus, am început ca actriță. Am jucat prea bine rolul acela. Am fost remarcată, mi s-a spus că am prea mult talent pentru teatru și am fost avansată direct în sală, între oameni. De-abia atunci am realizat că talentul în actorie înseamnă capacitatea de a te preface. Înainte de a veni tu, rolul unei fete de savant mi s-a părut mult mai simplu decît cel al Julietei. *(El izbucnește în rîs. Belous, surprinsă.)* Ce-i ?

EL : O idee caraghioasă. De fapt, tu, pentru mine, ești o femeie fatală. *(Hohotește în rîs. Brusc, și-l curmă. Întreabă, răstit, dur.)* Și-acum, ce mai aștepți ? Cheamă-ți oamenii ! *(Belous îl*

privește neclintită.) Ce mai trebuie să afli, dacă încă nu mă predai? *(Idee.)* Aaa, unde-i volumul socrului meu!

BELOUS *(ridică din umeri)*: În bidonașul al patrulea din „Istoria civilizației". N-ai turnat niciodată brandy din el.

EL *(uimit, admirativ)*: Ce s-ar face serviciul nostru de informații fără nevastă-mea! *(Revine la tonul aspru, iritat.)* Atunci, de ce nu termini? Ce mai vrei, de ce nu mă predai?! Îmi închipui că sînt cîțiva băieți prin împrejurimi.

BELOUS: Bineînțeles.

EL: Atunci?!

BELOUS: Planul tău pentru sustragerea lucrării bătrînului ar fi putut fi perfect. N-ai prevăzut o singură posibilitate: că nevastă-ta s-ar putea îndrăgosti de tine.

EL *(scuză)*: Nu se prea obișnuiește. Și acum?

BELOUS: Vreau un sfîrșit fericit.

EL *(ironic)*: Aaa, un sfîrșit fericit.

BELOUS: Lucrurile s-au limpezit. Poliția l-a arestat pe...

EL *(dur)*: Las-o baltă, Belous! Știi mai bine decît mine că, în cîteva zile, îi vor da drumul. Farmacistul ăsta gelos, care ne-a stricat liniștea la toți, e complet nevinovat. Nu erai prea sigură ce s-a petrecut între noi. De aceea, ai organizat arestarea lui. Agenții ăștia ai tăi ar fi făcut o treabă foarte bună — din punctul lor de vedere — dacă mă arestau. Am avut noroc de tine. De dragul logicii, spune-mi, de ce i-ai oprit? Astă-noapte n-ai dormit cu mine și nici nu știi ce s-a întîmplat acolo, unde spunea Farmacistul, în fața porții.

BELOUS: N-are importanță, am încredere în tine. Se știe că ești capabil de orice, dar de ucis n-ai ucis niciodată. Trebuie să am încredere în soțul meu.

EL *(izbucnește în rîs, apoi, violent)*: N-ai deloc încredere. Cum n-am nici eu în tine. Cum nimeni n-are încredere în nimeni. Totul se bazează pe o construcție logică. Cadavrul lui Cirin a fost găsit într-un beci pe cînd eu nu eram aici. Pe atunci, erai fiică de savant și eu îți făceam curte. Aseară, cineva a tras în mine, dar eu nu i-am făcut nimic. Dacă-l omoram pe acel cineva, cum susține Farmacistul, trebuia să i se găsească trupul. Eu m-am întors imediat în casă, tu m-ai întîmpinat în prag, deci nu l-am transportat eu. Pe de altă parte, cadavrele n-au suficientă mobilitate să se ascundă singure. Deci, nici aseară eu n-am ucis pe nimeni! Totul se bazează pe logică, nu pe încredere. *(Face o pauză.)* Și-acum, domnișoară Belous, fii rezistentă, nu-ți pierde culoarea sănătoasă a feței și nu izbucni în plîns! Te avertizez, vei suferi o decepție! Regret sincer, însă *(scurtă ezitare)*... eu l-am ucis pe Cirin. Întotdeauna am sperat să pot evita treaba asta, uciderea altora. Pînă aseară, reușisem. Mă mîngîi cu trei idei: am făcut-o ca să mă apăr, nu l-am făcut să sufere — am fost foarte îndemînatic, și a fost prima și ultima oară cînd am ucis un om. Dacă nu mă lua prin surprindere cu focul acela de revolver, n-aș fi ripostat. A fost ceva mai mult reflex. În sfîrșit, în fața judecătorilor, pot face o pledoarie bună pe tema legitimei apărări. În tinerețe, am urmat cîteva cursuri la Facultatea de drept.

BELOUS: Și ce l-a făcut să tragă în tine?

EL: Refrenul cunoscut *(silabisește)*: ne-în-cre-de-rea! El l-a ucis pe cel din beci, unul Carlos. Ca să se salveze, a făcut totul să se creadă că în beci e trupul lui, propriul trup al lui Cirin și nu al lui Carlos, al adevăratului proprietar. Întîmplător, eu descopăr toată istoria. Promit să tac, dar Cirin nu mă crede. Nu existau decît două posibilități: să aibă încredere, sau să mă ucidă. Cuțitul meu a fost mai nervos decît pulberea lui. Și Cirin a murit cu adevărat.

BELOUS *(cu speranță)*: Totuși... trupul...

EL: Nu i-a fost găsit. Tot din vina mea. După împușcătură, de la cele două capete ale străzii au început să alerge spre mine doi, probabil băieții ăștia care l-au arestat pe farmacist. N-aveam altceva ce face. Am ridicat grilajul canalului lîngă care căzuse Cirin și l-am împins ușor. A lunecat destul de repede. Totuși, am mai apucat să-i văd figura. Părea destul de contrariat și nemulțumit. Eu unul i-am dat dreptate. *(Alt ton.)* E vorba de puțin noroc, a căzut lîngă un canal. *(Ironic, tragic.)* Eu sînt foarte norocos! Acum mă crezi?

BELOUS: Ești un mare mincinos! *(Se înverșunează să mai aibă speranță.)* N-au fost găsite nici urme de sînge.

EL: Cu toate că o tăietură la gît secționează jugulara și produce o scurgere grozavă. În tinerețe, am studiat puțină anatomie. Băieții alergau prea repede. Nu mai era timp de șters pămîntul. *(Își umple paharul, îl bea.)* M-am rugat cerului să trimită o ploa-

ie, și-a trimis-o. *(Face o pauză.)* De-abia de acum înainte, cînd știi totul, putem să ne gîndim, domnișoară Belous, ce vom face noi. Dacă mai ai curaj! *(Se întoarce la timp ca s-o prindă pe Belous cu un braț. Aplecat deasupra ei, îi șoptește.)* Ți-am spus doar, domnișoară Belous, să nu-ți schimbi culoarea sănătoasă a feței! *(În timp ce a vorbit, cu mîna liberă a umplut un pahar și i l-a dus la buze. Belous își revine, deschide ochii. Spontan se smucește din strînsoarea lui, face un pas înapoi. El a rămas un timp cu brațele întinse după ea. Privirea lui Belous coboară pe mîinile lui. Le apropie de ochi, le privește cu multă curiozitate, de parcă, pînă acum, habar n-avea de ele.)* Trebuia să-mi închipui, trebuie să fie tare neplăcut pentru o femeie să fie mîngîiată de niște mîini care au omorît. Cu toate că mîinile sînt universale, fac de toate: mîngîie, ucid, iar mîngîie... Nu-i așa că-i imposibil pentru o femeie să primească în pat un bărbat care a ucis? mai ales cînd a folosit un cuțit?

BELOUS *(țipă):* Taci! *(Continuă liniștit, aparent și-a regăsit calmul.)* Nu ești tu vinovat. Nici cei care-s trimiși în război nu-s vinovați.

EL: Eroii!

BELOUS: Eroii. Am să-mi închipui că sînt femeia unui erou.

EL: Cum este Celia pentru Farmacist. *(Se întoarce spre ea.)* Ascultă, Belous, cu toate că ne-am îndrăgostit unul de altul, îți propun să rămînem lucizi. Tu chiar crezi că sîntem eroi?

BELOUS: Oricum, ce facem noi nu-i tocmai banal.

EL: Din nenorocire, nu orice ispravă extraordinară te face erou. Ba chiar, dimpotrivă. Te poate face să-ți fie greață de tine.

BELOUS: Greață?!

EL: Complimentul nu-i tocmai elegant, dar e potrivit. În definitiv, domnișoară Belous, dumneavoastră știți pentru ce muncesc creierii noștri, evoluații noștri creieri? Fii atentă la răspuns, mă interesează și ca bărbat care vrea să-și cunoască nevasta.

BELOUS: Un cercetător științific foarte capabil punea la punct o descoperire de o deosebită importanță.

EL: Deci trebuia protejat de ticăloșii care, eventual, ar fi încercat să i-o fure.

BELOUS: Omul era morocănos, fire independentă, și nu accepta să i se plimbe vlăjgani prin gospodărie.

EL: Pe cînd o fostă actriță, frumoasă, simpatică, e cu totul altceva. În plus, și apărarea bătrînului devenea mai subtilă. Nu mai atrăgea atenția asupra lucrărilor lui.

BELOUS: Exact. Și-n condițiile astea, de ce trebuia s-o dezguste pe fosta actriță noua ei muncă?

EL: Belous, tu chiar nu știi despre ce-i vorba în cele 432 de pagini ale lui socru-meu?

BELOUS: Concret, nu. Oricum, ceva foarte important. Pentru toți, dar mai ales pentru el. Probabil, era rezultatul muncii lui de-o viață, altfel bietul bătrîn nu făcea sincopa... *(Se oprește brusc.)*

EL *(tresare):* Ce sincopă?

BELOUS *(ezită):* Evitam să-ți spun. Cînd tu ai... plecat cu manuscrisul, bătrînul a avut un atac de inimă.

EL: Și? *(Belous tace cu semnificație.)* Deci, iată-mă cu doi morți. Fac progrese! Acum ai înțeles, domnișoară Belous, de ce m-am săturat să fiu erou? Pur și simplu, nu vreau să mai tai beregata nimănui.

(Se îndreaptă spre bidonașele lui. Cu spatele la ea, își umple un pahar, îl bea pe nerăsuflate. Apoi, încă unul. Belous se apropie de el, se lipește de spatele lui, îi cuprinde umerii cu brațele, își apasă fruntea de ceafa lui. El tresare. Nu spun nimic. După un timp, ea îi șoptește.)

BELOUS: Vreau un sfîrșit fericit!

EL *(blînd, aproape duios):* Și eu îl vreau, Belous. Dar pentru noi nu se poate. *(Izbucnește tare, cu falsă veselie.)* Domnișoară Belous, trebuie să recunoști că totuși te-ai îndrăgostit ca o gîscă! *(Monolog mormăit.)* De fapt, nici eu nu m-am descurcat mai bine. Dar asta n-ar avea prea mare importanță. Prost e altceva: final bun pentru noi nu poate exista. *(Zîmbind.)* Am studiat și ipoteza asta!

BELOUS *(se desprinde de el, viguros):* Acum, tu nici nu mai poți găsi unul vesel. Ești epuizat. Te-ai fandosit pînă acum, ai făcut-o pe grozavul și, în realitate, ești un deznădăjduit. Voi, cît trăiți, rămîneți copii și aveți nevoie de o femeie care să vă poarte de grijă. Nici chiar tu nu erai făcut pentru meseria noastră.

EL *(murmur):* Nimeni nu-i făcut pentru meseria asta.

BELOUS: Tot timpul te-ai jucat. Nici la 30 de ani, băieții nu se satură de

jocul de-a aventura. Tu știai să conduci jocul foarte frumos. Cît ești inconștient, copil, poți să te joci frumos. Nici un om matur n-ar fi rîs oricînd și de orice, ca tine.

EL : De ce copil ? Poate, cinic !

BELOUS : Nu încerca iar să mă minți, nu încerca iar să te minți. Asta-i realitatea, te-ai purtat ca un copil teribil — la fel ca băieţandrii de 18—20 de ani, care pleacă pe front bucuroși de aventura lor. Apoi, a dispărut Cirin, a trebuit să-l ucizi, și copilul s-a maturizat. Glumește, se joacă și acum, fiindcă așa-i obișnuit, dar e bătrîn și deznădăjduit.

EL : Domnișoară Belous, ești deprimată în seara asta. Prefer să ies și să dau de flăcăii ăia răi cu pistoale decît să-ți mai ascult cîntecele de îngropăciune. Și-n definitiv, propune tu un final mai vesel.

BELOUS : Să găsim o modalitate să ieșim de aici, și-apoi să fugim undeva împreună.

EL : Acum ești tu o fetiță care are nevoie de înțelepciunea unui bărbat. Fuga nu-i o soluție. Nu fiindcă n-ar fi morală. În situația noastră, e ineficientă. Dacă mă ajuți și fugi cu mine, cît ai bate din palme, vin după noi și-ți fac ce i-am făcut eu lui Cirin. Dacă rămîn eu aici cu tine, vin ai mei și mă fac îngeraș. Trădarea nu se iartă, ar trebui s-o știi. În profesia noastră, regulile sînt foarte categorice. Nu sîntem primii care vor să se lase păgubași de așa meserie și să se reprofileze în oameni banali. Nu se poate. Viața noastră e ireversibilă. Frank și-a părăsit țara și a fugit într-o metropolă cu peste două milioane de locuitori, locuia într-o stradă principală, mergea numai pe străzi principale, unde e lume multă, și l-au înjunghiat tot pe o stradă principală, cînd era lume multă.

BELOUS : Locurile neaglomerate te ascund mai bine.

EL : Burun și-a lăsat barbă și mustăți. A traversat lumea și s-a înfundat în pădurile neaglomerate ale Braziliei. Acolo l-au mîncat termitele. Nu le-a putut opri, fiindcă nu se știe cine îi legase foarte strîns mîinile și picioarele. Un singur om ar fi putut să trișeze. Cel mai inteligent personaj dintre noi : Cirin. Și totuși, chiar și în sistemul lui a existat o fisură.

BELOUS : Slăbiciunea pentru antinevralgice.

EL : Știi și povestea cu antinevralgicele ?

BELOUS : Femeile-s curioase. În cele trei zile cît te-am așteptat, i-am întors lui Cirin sertarele pe dos.

EL : Nu, nu slăbiciunea pentru antinevralgice. Neîncrederea. N-aveam nici cea mai mică intenție să-i întrerup viața. Sînt incapabil să supăr, chiar cu-n nimic, pe un om inteligent. Însă nu m-a crezut.

BELOUS : Totuși, trebuie să găsim o cale. Ești mai inteligent decît Cirin, înseamnă că trebuie să găsești o rezolvare mai perfectă decît a lui. Gîndește-te ! Dispui doar de unul din cele mai perfecționate creiere contemporane.

EL : Domnișoară Belous, te iubesc, te-am luat de nevastă, dar asta nu înseamnă că-ți îngădui să mă pui să muncesc.

BELOUS *(umple un pahar, i-l întinde)* : Încearcă, ne trebuie o soluție.

EL : Belous, n-are rost să mai frămînt aluatul ăla gri, sfîrșitul este unul singur. Și-o știm foarte bine amîndoi. Nu putem ieși de aici, n-are rost să ne amăgim. Dar fiindcă vrei să gîndim, să gîndim ! *(Vioi; întotdeauna cînd emite ipoteze, e foarte vioi.)* Sînt două posibilități. Prima : să încercăm să rupem încercuirea și s-o ștergem amîndoi. Abstract, e frumos. Concret, e imposibil. Tu singură i-ai ales să sprijine poarta Profesorului pe cei mai buni băieți ai voștri.

BELOUS : Nu de băieți e vorba, Colonelul . . .

EL : Băieții, Colonelul, în sfîrșit, ei, ne prind și, mai mult sau mai puțin eroic, ne căsăpesc pe-amîndoi, cu sau fără proces. Soarta lui Frank, Burun, Carlos, Cirin... Dacă facem tărăboi și trezim vecinii, vor trebui să facă întîi un proces. Dacă ne luăm după codul penal, faptele mele se cheamă spionaj și omucidere. A ta, înaltă trădare. Iar soarta noastră : execuție capitală. M-ai urmărit ? Asta a fost prima posibilitate. Nu știu de ce, mie unuia îmi displace. A doua posibilitate. E mai interesantă. Te rog, fii atentă. Și să nu mă întrerupi !

BELOUS *(nervoasă)* : Spune odată !

EL *(tacticos)* : Nimeni, în afară de noi doi nu știe că... în sfîrșit, că ne iubim. E o împrejurare care trebuie speculată.

BELOUS *(veselă)* : Ți-ai găsit gîndirea ta de zile bune, îmi place !

EL : Ți-am spus să nu mă întrerupi ! Problema imediată este să ieșim din încercuirea asta creată de tine în jurul foișorului. Dacă împreună este imposibil, ne vom împărți. Tu vei ieși într-un fel, eu în altul.

BELOUS : Și la o anumită dată, într-un anumit loc, ne întîlnim.

EL : Domnișoară Belous, ești o nevastă periculoasă, îmi ghicești gîndurile. *(Hohotește, cu vădită satisfacție.)* Ei te-au considerat prea talentată pentru scenă și te-au pus să te prefaci în viață. Dar, pentru ei, numai pentru ei. Bineînțeles, au prevăzut posibilitatea trădării, posibilitatea să lucrezi pentru mine, pentru statul meu. Dar n-au prevăzut posibilitatea să te prefaci împotriva lor, să joci împotriva lor, pentru noi doi. Și, în privința mea, nici ai mei n-au fost mai breji. Tot n-au întrezărit această posibilitate. Domnișoară Belous, îți dai seama, am creat o a treia forță. *(Practic.)* Lucrurile vor trebui să se desfășoare așa : cobori scara și-i telefonezi colonelului tău. Să vină imediat. Îl aduci aici, sus, și-i dai volumul IV din „Istoria civilizației". Pentru el e toată bătălia. Pentru treaba asta o să-ți agațe de reverul taiorului o decorație și-ai să primești o primă zdravănă. Te retragi din afaceri. Ieși în stradă, la magazine, îți cumperi ciorapi, sutiene și articole de cosmetică. Ți-am mai spus să nu mă-ntrerupi ! Îți mai cumperi și-o căsuță — îți las și eu ceva bani — la periferie și într-o grădiniță sălbatică. Casa trebuie să aibă, numaidecît, și un foișor. Ceva în genul ăsta. Căsuțele cu foișor sînt liniștite și foarte odihnitoare.

BELOUS : Și trebuie să mai aibă și-o scară de lemn, veche, care să urce din hol în foișor. Scara trebuie să scîrțîie sub pași și să ne facă să ne simțim ca într-un vechi pavilion englezesc de vînătoare.

EL : Nu-mi vorbi de vînătoare, cînd sînt vînat.

BELOUS : Și tu ? Cum ieși din foișor ?

EL : Nu-ți face probleme. Am descoperit eu o cale spre libertate. Un drum pe unde se poate foarte bine ieși de aici, fără să mă poată împiedica nimeni.

BELOUS : Îi cunosc pe toți, băieți buni, dar în limitele normalului. Mi-e frică de Colonel. Colonelul care conduce întreaga operație. E un creier. Un creier mare !

EL : Fii liniștită ! Nu mă poate împiedica nimeni să evadez de aici. Nici Colonelul tău, nici vlăjganii lui, care-și ascund pistoalele, să nu le ude ploaia. Soluția mea e unică, formidabilă. Nu te mira, singură ai spus, sînt un creier ilustru al epocii.

BELOUS : Și unde ne vom întîlni ?

EL : Nu-ți face griji, Belous, tu fă tot posibilul să faci față acum, restul rămîne în sarcina mea. Vin eu la tine. Vezi să n-ai trac. Joacă-ți rolul impecabil. Nu trebuie să simtă nimeni...

BELOUS : Fii fără grijă, va fi ca atunci, la premieră.

EL : Exact, cînd erai Julieta. Atunci, putem începe. A, un amănunt. Există, alături de celelalte, și posibilitatea decesului meu. Nu face zgomot ! Bineînțeles, atunci, situația în care am să mă aflu n-o să-mi mai permită să vin la întîlnirea de pe scara pavilionului nostru englezesc de vînătoare. Dincolo, acolo unde va trebui să mă duc, după cîte știu, nu-s deloc scări. Dacă dau de vreuna, te-aștept pe treptele ei. Oricît de mult, pînă ai să vii și tu. Probabil, moartea n-ar fi atît de urîtă dacă nu ți-ar fi dor de cei rămași în viață. Viața morților e teribil de grea din cauza dorului. Dacă nu vin la întîlnire, tu să nu abandonezi, să joci în continuare. Găsește-ți pe altcineva și restabilește forța a treia. E prea simpatică forța a treia, ca să nu reușească. Ăsta-i tot planul. Ai vreo obiecție ?

BELOUS : Puțină teamă.

EL : Coeficientul de 0,5% este admis chiar pentru cei din branșa noastră.

BELOUS : Teamă să nu-mi cedeze nervii, să nu înnebunesc.

EL *(o clipă încremenit, apoi, iar El, degajat)* : Ar fi o nebunie !

BELOUS : Fă tot posibilul să nu mă lași singură.

EL : Promit. Chiar dacă se întîmplă să mă căsăpească băieții Colonelului, după ce totul se termină, voi veni la tine. Ca fosta mea gazdă. Cînd se lasă seara, pe la șapte jumătate, opt. Am să-ți cînt la vioară, un cîntec pe care ai să-l auzi doar tu. *(Rîzînd.)* Mulțumită ?

BELOUS : Ai putea fi mai grav, situația e destul de încurcată.

EL *(umple un pahar și bea)* : N-are importanță ; acum, începem noi. Treaba lor, să se descurce cum or ști.

BELOUS : Cu ce începem ?

EL : Cu coborîtul scărilor, părăsim foișorul. *(Belous se îndreaptă spre ușă, urmată de El.)*

EL *(se oprește)* : Iar mi s-a desprins butonul !

BELOUS *(își continuă drumul, zîmbește amuzată)* : Precis, tot de la manșeta dreaptă. Veșnicul tău necaz. *(Deodată, figura i se crispează, se întoarce brusc. Prea tîrziu. Cu o îndemînare și-o precizie uluitoare, din mîneca dreaptă a hainei, Lui i-a țîșnit în palmă lama unui cuțit. La fel de fulgerător și precis, El și-o împlintă în piept. Fața i se*

strîmbă. Se prăbuşeşte peste masă, îndoit de mijloc, cu o mînă ascunsă la piept, cu alta întinsă spre paharul său. Belous, cu mîinile lăsate pe lîngă trup, priveşte încremenită, nu schiţează absolut nici un gest. Jos, se deschide uşa Profesorului şi cea a Mariei. Apar amîndoi.)

MARIA : Aţi auzit şi dumneavoastră, domnule Profesor ?

PROFESORUL : Am auzit.

MARIA : Doamne, ce s-o mai fi întîmplat ! *(Privesc amîndoi spre uşa foişorului.)*

(Sus, Belous se animă. Se îndreaptă spre uşă, mai aruncă o privire spre El, stinge lumina şi iese. Coboară scările liniştit, uniform. Chipul îi este destins, dar plînge.)

PROFESORUL : De ce plîngi, domnişoară Belous ? *(Belous nu răspunde, continuă să coboare scara.)* Domnişoară Belous, de ce plîngi ?

(Belous parcă nu vede, nu aude. Îşi continuă drumul pînă la măsuţa cu telefonul, ridică receptorul, formează un număr, aşteaptă legătura. Plînge. I se vorbeşte. Răspunde cu o voce neaşteptat de dură, de aspră. De altfel, nici nu mai plînge.)

BELOUS : Eu, domnule Colonel. Da, în sfîrşit, s-a sfîrşit. Nu, s-a sinucis. Puteţi ridica supravegherea. Aştept aici. *(Rîde.)* Desigur, un succes. Mulţumesc ! *(Închide telefonul, se întoarce liniştită spre Maria şi Profesor. Maria izbucneşte în plîns.)*

PROFESORUL *(Mariei)* : Linişteşte-te ! La ce-i bun plînsul ?

BELOUS *(rosteşte vorbele simplu, ca într-o discuţie banală)* : Ploaia nu era programată. Ursul alb a fost răpus. Luna trebuia să fie mare, plină, pe cer. Cu Orngua s-a întîmplat altceva decît în legendă. I-au devenit simpatici eschimoşii. Orngua — ursul alb — şi-a dat seama că este o mare ticăloşie să stingi lumina pe banchiză. Lui Orngua —ursul alb — i-a intrat în cap să se reabiliteze. Acum îmi dau seama, Orngua ăsta era un urs nebun ! Sînt şi printre urşi nebuni, nu numai printre noi. M-aţi întrebat de ce am plîns, domnule Profesor ? Am avut o supărare. N-am reuşit să interpretez satisfăcător rolul Julietei. N-am reuşit să mor la timpul potrivit. Directorul teatrului s-a supărat. Romeo a murit doar din cauza mea şi, închipuiţi-vă, eu n-am reuşit să-mi străpung beregata. Trebuia făcut ceva asemănător întîmplării lui Cirin. Directorul s-a supărat şi m-a scos din rol. Mi-a dat în schimb rolul Ducelui. Nu-i chiar de dispreţuit. *(Se urcă pe primele trepte ale scării, se întoarce cu faţa spre Maria, spre Profesor şi — rar — recită.)* „Ce ziceţi voi acum, duşmani de moarte ? Vedeţi ce greu blestem pe ura voastră zace. Cum Dumnezeu vă bate prin iubire !" *(Mai suie cîteva trepte, se întoarce brusc şi continuă.)* „De judecată n-o să scape nimeni, va fi iertat sau pedepsit cu asprime, tot insul, după vina sa !" *(Imediat).* Domnule Profesor, nici rolul Ducelui n-o să-l pot face. Nu înţeleg de ce susţinc el că-i tristă întîmplarea lui Romeo şi a Julietei sale. Sînt de altă părere. Dumneavoastră ce credeţi ? Chiriaşul din foişor avea un obicei simpatic. Cînd îi reuşea ceva, fluiera o melodie veselă. Azi mi-au mers lucrurile din plin. *(Se aşază pe o treaptă a scării, începe să fluiere cîntecul lui vesel. Se întrerupe. Murmură preocupată.)* S-ar putea, chiar, să fiu avansată ! *(Continuă să fluiere. Maria nu-şi poate dezlipi privirea de ea ; tot mai plînge.)* Nu mai plînge, Mario, mai degrabă fă rost de-o felie de pîine. S-o fărîmiţăm pe balustrada balconului ! *(Continuă să fluiere.)*

PROFESORUL *(mai mult pentru el)* : Ştiam că aşa va fi. Aseară, de la fereastră, am văzut şi am auzit iar pasărea aceea de noapte, pe care o hrănea el. Zbura în înaltul cerului şi striga cu glas tare : „Vai, vai, vai celor ce locuiesc pe pămînt !"

(Belous continuă să fluiere. Se aude, crescendo, urletul unei sirene. Aduce aminte de alarmele din 1941—1944. Pe acest fond sonor, Belous, care şi-a abandonat cîntecul, se ridică în picioare şi vorbeşte. Din ce în ce mai puternic, ca să poată acoperi urletele sirenei.)

BELOUS : Ştiu ce vă trece prin cap, domnule Profesor, dar vă înşelaţi. Sînt prea logică în ceea ce spun. Nebunia nu-i logică. Nebunia n-a venit. Încă n-a venit ! *(Odată cu ultimul cuvînt rostit de Belous, orice zgomot încetează, uşa principală este deschisă şi apar: Agentul I. Colonelul, apoi Agentul II.)*

COLONELUL : Domnişoară ? !

BELOUS *(sec)* : E sus. Răsturnat peste masă. Prefer să nu urc.

(Agentul I rînjeşte, cu intenţie de zîmbet.)

COLONELUL : Înţeleg, nu-i necesar. *(Urcă scările, urmat de cei doi agenţi.)*

BELOUS *(de la piciorul scării, le strigă din urmă):* Șaltărul este lîngă ușă, în stînga !

(Profesorul urmărește întreaga scenă, cu o expresie de tristețe. Maria plînge înăbușit. Sus, Colonelul a intrat în foișor, pipăie după șaltăr, îl deschide. Izbucnește lumina. Trupul Lui nu mai este. Pur și simplu, a dispărut. Fereastra spre balcon e deschisă și vîntul o izbește ritmic de perete. De-afară răzbate zgomotul rafalelor puternice de ploaie. Colonelul se repede spre fereastră, un agent spre baie, celălalt spre bucătărie. Revin imediat. Din doi pași, Colonelul a ieșit din foișor, se oprește în capul scărilor.)

COLONELUL *(țipă):* Domnișoară !

(Belous se întoarce. Se privesc țintă în ochi, fără a-și spune ceva. În spatele Colonelului, au apărut cei doi agenți. Agentul I o privește înverșunat, amenințător. Maria nu mai plînge, urmărește scena cu curiozitate. Belous se precipită pe scară, trece pe lîngă cei trei, se oprește în pragul foișorului. Privirea i se pironește de masa unde l-a lăsat răsturnat pe El. În sfîrșit, înțelege. Hohotește într-un rîs nefiresc. Fața Colonelului exprimă încordare. Profesorul tresare. Mîna dreaptă a Agentului I a lunecat într-un buzunar și a ieșit înarmată cu un revolver. Jos, Maria își duce un pumn la gură, și și-l mușcă. Colonelul pune mîna pe brațul Agentului I. Revolverul acestuia dispare în buzunar. Vîntul izbește fereastra dinspre balcon mai tare și o sparge. Belous își curmă rîsul. Întoarce capul spre fereastră și privește afară. Din ușă, Colonelul și agenții o urmăresc cu încordare. Belous se întoarce răsucit. Figura îi este crispată, încărcată de ură. Țipă răgușit.)

BELOUS : Porcul, m-a trișat !

(Fața Colonelului se destinde.)

BELOUS *(tresare):* Volumul IV ! Unde-i volumul IV ? *(Se repede la valiza Lui, rămasă pe dușumea, deschisă. Scoate febril, pe rînd, volumele de „Istoria civilizației", le urmărește numărul, le aruncă nemulțumită, în stînga, în dreapta.)*

COLONELUL *(s-a apropiat):* Volumul IV e pe masă, domnișoară.

BELOUS *(se ridică în picioare, satisfăcută):* Secătura, și-a scăpat doar pielea.

COLONELUL : Mă tem că nici atît, domnișoară. Și-n definitiv, de ce vă pasionează volumul IV din „Istoria civilizației" ?

(Agentul II și-a găsit o preocupare : adună volumele-bidoane aruncate de Belous și le înșiră jos, pe podea.)

BELOUS : Toate volumele astea sînt bidonașe umplute cu brandy. Brandy bun. În afară de unul. Al patrulea. În el a fost înghesuită toată știința fizicianului tată-socru.

(Colonelul pare sceptic. Ia un pahar răsturnat de pe masă, îl îndreaptă, desface căpăcelul volumului IV și toarnă din el. Paharul se umple. Colonelul mai ia un pahar, îl umple și pe acesta, Belous îl urmărește cu ochii măriți. Primul agent rîde satisfăcut. Colonelul gustă din băutura turnată în cel de al doilea pahar. Apoi, ridică volumul-bidon în dreptul urechii și-l clatină.)

COLONELUL : Ori geniul savantului nostru s-a alcoolizat complet, ori dumneavoastră v-ați înșelat, domnișoară Belous !

AGENTUL II *(de jos, unde stă într-un genunchi, în fața șirului de volume-bidon):* Nu găsesc volumul II. A dispărut volumul II !

BELOUS *(e palidă, sfîrșită ; murmură printre dinți):* Ce creier, doamne, ce creier !

AGENTUL I *(cu satisfacție):* Eu întotdeauna am spus, munca noastră nu-i pentru femei.

COLONELUL *(se întoarce spre el, aspru):* Fără prostii ! Te invit să-ți păstrezi cumpătul și buna-cuviință ! *(Lui Belous.)* Nu-ți face sînge rău, domnișoară Belous ! Pentru o începătoare ca dumneata, ai făcut foarte mult. Sînt de părere că ai aptitudini deosebite pentru profesia noastră. Nu te descuraja. Nu uita că te-ai întîlnit cu unul din așii tuturor serviciilor de informații. Pînă acum, ce-ai făcut e bine, chiar foarte bine. Restul îl facem noi. E imposibil să iasă din oraș. Am făcut ce n-am făcut niciodată. Am mobilizat armata. Orașul e literalmente încercuit. Două cordoane de soldați, la 30 de metri unul de altul. Asta înseamnă 1200 de oameni, și încă 50, care vor perchiziționa fiecare casă. Să coborîm ! *(Coboară urmat de cei doi agenți ; jos, în hol, se întoarce amabil spre Profesor, spre Maria.)* Vă doresc noapte bună !

PROFESORUL : Mulțumim și dumneavoastră ! *(Colonelul iese urmat de cei doi agenți. Un moment de liniște, apoi se deschide ușa apartamentului Farmacistului. E Celia.)*

CELIA *(candidă):* S-a petrecut ceva pe aici ? Am auzit voci străine.

BELOUS : În general, mai nimic. Pentru dumneavoastră însă... Mîine vi se întoarce soţul.

CELIA *(neîncrezătoare)* : De unde ştiţi ? *(N-aşteaptă răspuns, întreabă pe cei-lalţi.)* E adevărat, domnule Profesor ? Aţi aflat ceva ?

PROFESORUL : Da, doamnă Celia, domnişoara Belous v-a spus adevărul. Poliţia a aflat că nu domnul Farmacist... Acum îl caută pe... *(se opreşte, priveşte la Belous)* pe altul. *(Cu nelinişte.)* Domnişoară Belous, ce credeţi, au să-l prindă ?

BELOUS *(s-a aşezat pe o treaptă a scării)* : Dacă n-ar fi Colonelul...

PROFESORUL *(cu bune intenţii, schimbă vorba)* : E tîrziu. Pe vremea asta ploioasă, nu merită să faci altceva decît să dormi.

CELIA : Degeaba, n-am să reuşesc.

PROFESORUL : Mîine, totul va fi sfîrşit.

BELOUS : În sfîrşit, o certitudine : mîine totul va fi sfîrşit ! *(Brusc.)* Noapte bună ! *(Intră precipitat în camera ei.)*

CELIA : Noapte bună, domnule Profesor, noapte bună, doamnă Maria ! O, de s-ar întoarce mîine !

PROFESORUL : Noapte bună, doamnă Celia, fiţi fără grijă ; cu siguranţă, mîine domnul Farmacist va fi iar printre noi.

MARIA : Noapte bună, doamnă Celia. Şi nu vă mai frămîntaţi ! Culcaţi-vă. Să vă găsească, mîine, tot frumoasă !

(Celia intră în apartamentul ei.)

MARIA : Biata domnişoară Belous !

PROFESORUL : Totul pare de necrezut.

(Se aude o bătaie în uşa principală.)

PROFESORUL : Parcă a bătut cineva, nu ?

MARIA *(nu vrea să fie convinsă)* : Parcă !

(Bătăile se repetă.)

PROFESORUL : Fără îndoială. Bate cineva, deschide, Mario !

MARIA : Pe ploaia asta ! Cine să fie ?

PROFESORUL *(reproş)* : Ţi-e frică, Mario ? Lasă, deschid eu.

(Istoria se repetă.)

MARIA : Nu se poate, domnule Profesor ! *(Se apropie de uşă, bombănind.)* Noaptea, pe vremea asta ! *(Întinde mîna spre cheie, cînd, un fulger albeşte totul, imediat se rostogoleşte asurzitor tunetul, uşa se deschide şi apare El. Maria tresare, ţipă. El închide uşa. E ud, ca şi acum două nopţi, cînd a păşit prima dată în casa Profesorului.)*

EL : Bună seara, doamnă Maria ! Bună seara, domnule Profesor ! Iar am luat o bucată de sîrmă din gardul vecinului. *(Aruncă, într-adevăr, o bucată de sîrmă jos, lîngă uşă.)* Dacă dumneavoastră, domnule Profesor, n-aţi fi ridicat zidul ăsta din jurul casei atît de înalt, poate încercam să-l sar. *(Vorbeşte, dar e preocupat să se scuture de apă.)* M-am întors, fiindcă aici e un loc liniştit. Am nevoie de puţină linişte. *(Tot vorbind, urcă treptele spre foişor.)* În restul oraşului, peste tot, oamenii hăituiesc pe cineva. Nu înţeleg cum nu se plictisesc. Pe ploaia asta, nici pe propriul meu ucigaş nu l-aş fugări. *(A dispărut în foişor. Profesorul şi Maria l-au urmărit stupefiaţi. Se întoarce imediat, cu un bidonaş şi două pahare. Coboară jumătate de scară, se aşază pe o treaptă. Îşi toarnă un pahar şi îl dă peste cap.)*

PROFESORUL : Bine faceţi, sînteţi atît de ud ! Unde vi-e raglanul ?

EL *(mai bea un pahar)* : Mi-a venit deodată un chef să-l arunc în rîu. Eram pe undeva, în deal, unde rîul abia intră în oraş. Bănuiesc că raglanul meu a plutit de-a lungul întregului oraş, căci unii s-au apucat să sondeze apa cu nişte prăjini. Probabil, bănuiau că eram şi eu în raglan cînd l-am scăpat în apă. Personal, nu înţeleg ce-aş fi putut căuta în fundul rîului pe o vreme atît de umedă. *(Mai bea un pahar. Îşi ascunde cu greu emoţia.)* Domnule profesor, vreţi să-mi spuneţi, domnişoara Belous s-a mutat cumva ?

PROFESORUL : Nu, de ce ?

EL *(destins)* : Aşa gîndeam şi eu. N-are rost să părăseşti o gazdă atît de bună. Doamnă Maria, poate îmi faceţi un serviciu...

MARIA : Vă rog !

EL : Spuneţi-i domnişoarei Belous, c-o aştept aici, pe scări.

MARIA : Da, da, îi spun. *(Intră în camera lui Belous.)*

PROFESORUL : Noapte bună. *(Intră în camera lui.)*

EL : Noapte bună !

MARIA *(iese pe uşa lui Belous şi intră direct pe a ei ; în trecere, aruncă, conspirativ)* : Vine chiar acum !

(Năvăleşte Belous. Este vizibil emoţionată.)

BELOUS : De ce te-ai întors, e o nebunie !

EL *(calm, îi întinde unul din pahare, plin)* : Deloc. Am studiat toate posibilităţile.

BELOUS : O, iar începe studiul posibilităţilor !

EL : Asta era unica soluţie. Adevărata soluţie. Niciodată n-o să le treacă prin cap că rămînem, cu tot, cu păcătoasa noastră de dragoste, aici, tocmai aici, în mijlocul lor. Şi apoi, am stat şi am chibzuit. Domnişoară Belous, mă conving din ce în ce mai mult, ai dreptate — dacă două capete inteligente ca ale noastre ajung să colaboreze, îi putem trişa pe toţi : şi pe-ai dumneavoastră şi pe-ai mei !

BELOUS : De ce a fost necesară însce-narea cu sinuciderea ?

EL : Dacă-ţi spun, te jignesc profesional.

BELOUS *(exasperată) :* Jigneşte-mă profesional, dar spune-mi !

EL : Bine. N-am avut încredere în posibilităţile tale de a te preface. Mi-era teamă să nu te demaşti. Am fi pierdut amîndoi partida. Aşa, dacă mă prindeau, aş fi pierdut-o doar eu. Tu rămîneai în afara oricărei bănuieli.

BELOUS : N-ai avut încredere, dar nu în puterea mea de a minţi, de a mă preface, în „posibilităţile mele profesionale", ci n-ai avut încredere în mine. Cum n-a avut nici Cirin în tine. Ai vrut să mă verifici. Ceri altora să aibă încredere, dar îţi lipseşte ţie mai mult decît tuturor. Vrei să faci să dispară neîncrederea, dar nu începi cu tine.

EL : E un risc. Un risc mare. Poate costa viaţa !

BELOUS : Riscă ! *(Acum, cu precizie, uşa principală se deschide neauzit şi intră Colonelul. Singur. Are un revolver pe care-l ţine îndreptat spre cei doi. Nici El, nici Belous n-au auzit nimic.)*

EL : Bine, domnişoară Belous, m-ai convins, risc. *(Se ridică în picioare, cu spatele la uşă. Belous se ridică şi ea. Abia acum, numai ea, îl vede pe Colonel. Nu spune nimic. El continuă glumeţ-solemn.)* Vă rog să-mi acordaţi mîna dumneavoastră ! Vă rog, domnişoară Belous, să riscaţi să-mi acordaţi mîna dumneavoastră. De data aceasta, nu în calitate de fiică de savant.

BELOUS *(priveşte trist ţeava pistolului Colonelului, dar găseşte putere să-i răspundă la fel, solemn-glumeţ) :* Domnule, risc să vă acord mîna mea ! *(El rîde, dar deodată îşi dă seama că se întîmplă ceva şi se întoarce. Colonelul le face semn cu ţeava revolverului să ridice mîinile în sus. Ei ascultă.)*

COLONELUL *(liniştit) :* Soluţia aceasta n-aţi întrevăzut-o, nu-i aşa ? Rău, rău ! De asta o să se termine totul aici. Puţini reuşesc să ajungă la anii pensiei în meseria noastră. Şi cînd mă gîndesc... Cîndva eram să fac şi eu imbecilitatea voastră. Dar eu am avut şi am un creier prea bun, prea lucid. Inima nu-i folositoare. Nu întîmplător sînt colonel, am renunţat la funcţiile ei. *(Se limitează singur.)* Gata ! Tu băiete, un pas înainte ! *(El execută.)* Acum, vîră-ţi mîna în buzunar ! *(Aspru, ţipă.)* Stînga, nu dreapta ! Bun, scoate ce ai acolo ! Da, da, bidonul numărul doi. *(El scoate un volum-bidon.)* Fă-i vînt încoace ! *(El aruncă volumul-bidon, pe care Colonelul îl prinde cu o îndemînare surprinzătoare. Vorbeşte, cîntărind bidonul în mînă.)* După o echilibristică atît de abilă, ce sfîrşit stupid !

EL *(revine la felul său degajat) :* Domnule Colonel, protestez ! Îmi luaţi libertatea, probabil şi viaţa, în sfîrşit astea, treacă-meargă. Dar de ce şi băutura ? ! *(Colonelul are un început de zîmbet, dar brusc tresare, faţa i se crispează. Nervos, desface cu dinţii capacul bidonului. Întoarce bidonul, din care — surpriză — începe să curgă băutură.)*

EL *(cu glas sfîşietor) :* Domnule Colonel, e un brandy de prima calitate !

COLONELUL *(aruncă bidonul jos ; este, evident, nervos, dar, tot evident, se stăpîneşte) :* Îmi plac oamenii inteligenţi. Înfrîngerea ta aproape mă doare. Îţi fac o propunere : lucrează pentru noi ! Sînt suficient de influent ca să aranjez toate lucrurile. Bineînţeles, întîi scoţi la iveală manuscrisul.

EL *(tace, creează tensiune, pentru ca apoi singur s-o destrame, răspunzînd pe tonul lui de om care pare că nu acordă importanţă la nimic) :* Sînteţi foarte amabil, domnule Colonel, mulţumesc, dar nu pot să vă accept propunerea.

COLONELUL : Credeam că nu eşti omul căruia trebuie să i se explice că, pe lumea asta, sînt suficiente mijloace — şi nu tocmai plăcute — pentru a-l determina pe un încăpăţînat să spună unde a ascuns un manuscris.

EL *(de data asta grav) :* A, nu, cînd am refuzat, am ştiut precis ce urmează.

COLONELUL : Atunci ? ! Te sinucizi, omule !

EL : Fără convingere, domnule Colonel, de nevoie !

COLONELUL : Eşti orgolios şi bravezi, dar ai uitat-o pe domnişoara Belous. Riscul nu te priveşte numai pe dumneata. Sper că nu ţi-a scăpat această nuanţă. Accepţi sinuciderea pentru amîndoi ?

EL *(evident surprins, vrea să răspundă, nu găsește ce, se întoarce spre Belous)*: Domnișoară Belous, de data asta ce să mai răspund ?

BELOUS : Trebuie să pornim amîndoi să ne căutăm casă !

EL : Ce casă ? !

BELOUS : Ai uitat ? ! Într-o grădină sălbatică. O casă cu foișor. Cu o scară de lemn, veche, care să scîrție sub pași și să ne facă să ne simțim ca într-un vechi pavilion englezesc de vînătoare. Într-o casă în care să stăm numai noi...

EL *(categoric, spontan)*: A, nu, asta nu ! Domnișoară Belous, să știi că sînt un soț dificil. Mi-am schimbat gusturile. Nu-mi mai place viața Farmacistului. Este insuficientă, Nu-i destul să ridici o casă într-un colț liniștit, cum a făcut Profesorul cu vocație de arhitect. Nu-i destul să-ți găsești o nevastă frumoasă și să te ascunzi cu ea în casa Profesorului, cum a făcut Farmacistul. Mai trebuie ceva. Altfel, cînd ți-e lumea mai dragă, te caută un colonel, sau un civil cu pantaloni bufanți, în carouri, și-ți fac propuneri avantajoase. Așa cum ni s-a întîmplat nouă. Mie, civilul cu pantaloni bufanți mi-a oferit, în numele unui concern care produce războaie de țesut, o sută de mii, ca să-i aduc manuscrisul cu descoperirea fostului tău tată adoptiv, descoperire care — pretindea civilul cu pantaloni bufanți — revoluționa tehnica războaielor de țesut.

BELOUS : Și ?

EL : La argumente în valoare de peste 50 000 mă cuprinde o slăbiciune interioară teribilă și nu mai înțeleg noțiunea de scrupul. În definitiv, nu trebuia să fac decît puțin spionaj industrial. Bineînțeles, am acceptat. Nu eram un înger. Mai făcusem treburi de astea. Doar nu era vorba să omor oameni, iar micșorarea beneficiilor concernului care-l finanța pe bătrînul vostru savant nu mă înduioșa deloc.

BELOUS : Pînă la urmă, unde vrei să ajungi ?

EL : La descoperirea bătrînului. *(Energic.)* Domnișoară Belous, nu-mi creez justificări, dar, într-un fel, moartea socrului meu nu mă impresionează. Aseară mi s-a năzărit să-i citesc opera. Multe date tehnice, dar concluziile le poate înțelege oricine. Să știi că a fost cea mai mare surpriză a vieții mele. Și-n privința surprizelor, viața mea n-a fost calică. Omul cu pantalonii bufanți a avut dreptate : descoperirea socrului meu revoluționează tehnica războaielor. *(Accentuat.)* Dar nu de țesut.

BELOUS : Ce vrei să spui ?

EL *(grav)*: De aseară mă simt ca și comandorul Eatherley zburînd cu Enola Gay deasupra Hiroșimei. Eu, doar eu, am în stăpînire Catastrofa. De mine depinde s-o arunc sau nu între oameni. Acum, depinde și de tine, Belous. *(Cu emoție vizibilă.)* Ce hotărăști ? *(Belous tace. El o întreabă cu un ton din ce în ce mai ridicat.)* Ce-i răspundem domnului Colonel ? *(Belous tace. El aproape țipă.)* Pornim amîndoi să ne construim casa, sau rămînem ?

BELOUS *(în sfîrșit, se animă, rostește abia auzit)*: Rămînem !

EL *(vesel, frenetic)*: Ai auzit-o, domnule Colonel, ai auzit ce-a spus ? Și am o poftă de viață și de dragoste, și mi-e frică de moarte cum nu mi s-a întîmplat niciodată. *(Izbucnește într-un rîs nefiresc. În continuare, Belous și Colonelul îl vor urmări crispați. Rîsul lui, exagerat, nu este însă nebunie, ci întoarcerea la cea mai autentică omenie : este un rîs care descoperă mai mult decît orice deznădejdea. Vorbește printre hohote.)* Domnule Colonel, să vă spun o nostimadă ! Ați crezut că am refuzat să vă dau manuscrisul fiindcă nu mi-e frică de chinuri... *(Rîde.)* Fiindcă-s curajos... ! *(Rîde.)* Erou... ! *(Rîde.)* Cînd am fugit pe stradă, acum o oră, m-am gîndit la tot ce-ar putea urma. Am studiat toate ipotezele — obiceiul meu. Am prevăzut-o și pe asta. Am prevăzut c-o să-mi fie frică. Frică de durere, de moarte, de lipsă de dragoste. Și, fiindcă tocmai treceam pe lîngă o brutărie, am aruncat manuscrisul socrului meu în cuptor. Este adevărat, a făcut o flacără foarte vie, dar nimic altceva. Ba da. Cred că, datorită lui, s-au rumenit perfect vreo două franzele. *(Hohotește iar, tot nefiresc.)*

(Colonelul, neluîndu-și privirea de la El și continuînd să țină revolverul îndreptat spre ei doi, se apropie de telefon. Deodată, El își dă seama ce va urma. Nu mai rîde, îl urmărește doar cu privirea pe Colonel. Colonelul formează un număr la telefon, vorbește.)

COLONELUL : Eu ! Veniți imediat. Da. La casa Profesorului. *(Pune receptorul în furcă. Se adresează celor doi ; rar și aproape șoptit.)* Îmi pare rău, tare rău ! Îmi plac oamenii inteligenți. Tot ce pot face este să nu spun nimic despre domnișoara Belous.

BELOUS *(aproape țipă)*: Nu !

EL *(la fel)*: Ba da ! Am prevăzut doar și posibilitatea asta. Și ne-am înțeles să

refaci forța a treia. *(Continuă calm, cu intensitate.)* Ascultă-ți bărbatul, domnișoară Belous, e mai bine așa ! Și iartă-l ! Pentru tot ce a făcut înainte de a te întreba. A fost singura lui ocazie să devină erou adevărat. *(Își recapătă tonul lui dintotdeauna.)* Și nu-s chiar atît de tembel s-o fi lăsat să-mi scape printre degete ! *(Se așază pe o treaptă a scării, își umple un pahar, îl bea. Se uită la Belous, la Colonel. Își mai toarnă și mai bea un pahar. Se uită din nou la Belous, la Colonel. Constată cu tonul lui de mare plictisit.)* O cumplită atmosferă de înmormîntare ! *(Se întoarce spre Belous și-o roagă.)* Domnișoară Belous, pînă vin băieții domnului Colonel, n-ai vrea să ne cînți ceva ?

CORTINA

Ilustrația : MIHU VULCĂNESCU

PRECIZARE

Inaugurînd rubrica „Reflector" în **Gazeta literară** (nr. 40/727 din 6 octombrie 1966), redactorul-șef al revistei **Luceafărul,** Eugen Barbu, scrie că : „Sarcinile actualului lunar **Teatrul** nu au fost onorate cum se cuvine de-a lungul timpului, publicația respectivă neglijînd un anumit gen dramatic și promovînd cu fervoare pe autorii de scheciuri și glumițe în 3 acte, despre care nimeni nu va mai auzi peste cîțiva ani. În această privință — continuă autorul „Gropii" — și Uniunea Scriitorilor își are partea sa de vină, neintervenind mai cu fermitate în orientarea revistei respective, și neglijînd faptul că opera dramatică este și ea parte constituantă a literaturii".

Pentru a nu pluti în abstract și a informa corect pe cititori, dăm mai jos o listă de autori și de piese publicate de noi în perioada 1960—1966 : **George Călinescu** (Ludovic al XIX-lea), **Mircea Ștefănescu** (Eminescu, Procesul domnului Caragiale), **Lucia Demetrius** (Întoarcerea din vis, Prietenii, Întîlnire peste ani, Grădina lui Dumnezeu), **Horia Lovinescu** (Febre, Moartea unui artist), **Mihail Davidoglu** (Trandafirul negru), **Aurel Baranga** (Siciliana, Adam și Eva), **Paul Everac** (Ferestre deschise, Costache și viața interioară, Ștafeta nevăzută, Simple coincidențe), **Al. Voitin** (Oameni care tac, Oamenii învinș, Ancheta, Portretul, Tezaurul lui Justinian, Anonime), **Titus Popovici** (Passacaglia), **Laurențiu Fulga** (Este vinovată Corina ?), **Marcel Breslașu** (Ce-o să fie Bondocel ?), **Al. Mirodan** (Celebrul 702, Șeful sectorului suflete, Noaptea e un sfetnic bun), **Sütö Andras** (Nuntă la castel), **Dorel Dorian** (Secunda 58, Ninge la ecuator, Oricît ar părea de ciudat, De n-ar fi iubirile...), **Alexandru Sever** (Divorțul), **Alecu Popovici** (Băiatul din banca a doua).

În paginile revistei au debutat în dramaturgie scriitorii : **V. Em. Galan** (Prietena mea Pix), **Teodor Mazilu** (Proștii sub clar de lună, Somnoroasa aventură), **Sergiu Fărcășan** (Steaua polară, Sonet pentru o păpușă), **Gellu Naum** (Insula), **Radu Cosașu** (Mi se pare romantic, Un nasture sau absolutul), **Dimos Rendis** (Filodendron), **Horia Stancu** (Cînd scapătă luna), **Ecaterina Oproiu** (Nu sînt Turnul Eiffel), **Ion Băieșu** (Ariciul de la „Dopul perfect"), **Corneliu Leu** (A doua dragoste), **Gh. Vlad** (Îndrăzneala, Punctul culminant), **Ion Istrati** (Milionarii), **Dan Tărchilă** (Marele fluviu își adună apele, Io, Mircea Voievod), **Aurel Storin** (Duminică fără fotbal, Cu cine mă bat), **Maria Földes** (Accidentul), **Constantin Pastor** (Stăpînul apelor), **Dumitru Solomon** (7 schițe dramatice) și...însuși **Eugen Barbu** (Să nu-ți faci prăvălie cu scară).

Totodată, în dorința de a contribui la valorificarea moștenirii literare în domeniul dramaturgiei, revista a publicat texte inedite de : **Lucian Blaga** (Anton Pann), **Camil Petrescu** (Roata norocului), **Victor Ion Popa** (Răspîntia cea mare), **G. M. Zamfirescu** (Cîntecul vieții), **Ion Sava** (Lada).

Cam aceștia ar fi „autorii de scheciuri și glumițe în 3 acte", „promovați cu fervoare de-a lungul timpului" de revista noastră, și despre care — după părerea lui Eugen Barbu — „nimeni nu va mai auzi peste cîțiva ani".

Păcat numai că în pomenitul „Reflector", E. B. nu precizează ce „anumit gen dramatic" am neglijat, pentru ca, intervenind „mai cu fermitate în orientarea revistei" și suplinind astfel „partea de vină a Uniunii Scriitorilor", ajutorul său critic tovărășesc să fi fost deplin.

Oricum însă, mersi de orientare și mai poftiți !

Tr. Ș.